B103/a/4078

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E8. Editor-in-Chief MĀRIS SIDARS. Phone 466-0688. United States Editorial Offices: New York: Editor IMANTS 4855 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10468; V. Jaunkalniņš, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California Editor MARIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 47 SESTDIENA, 1978. GADA 2. DECEMBRIS 28. GADS SATURDAY, DECEMBER 2, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

National Library Bibliothèque Nationale DEC 8 1978 NEWSPAPER SECTION PERIODIQUES

Tālajos austrumos briest vēsturiski notikumi

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Tas būtu liels brīnums, ja Izraēla un Ēģipte parakstītu miera līgumu tuvāko divu nedēļu laikā. Izraēlas ārlietu ministrs Moiše Dajāns gan ieteicis Izraēlas valdībai akceptēt ar amerikāņu starpniecību radīto dokumentu, kas galvenos vilcienos nosaka turpmākās Izraēlas un Ēģiptes savstarpējās attieksmes. Tanī pašā laikā ministru prezidents Begins turpina uzskatīt par pārspīlētām Ēģiptes prasības par palestīniešu problēmas atrisinājumu zināmā laika sprīdī. Vairāki nopietni Izraēlas politiķi norādījuši, ka Begina stūrgalvība var izmaksāt pārāk dārgi. Daži šo kļūdu pat iedrošinās salīdzināt ar Vācijas žīdu traģēdiju. Šī traģēdija būtu novērsta, ja žīdi būtu paklausījuši saviem tālredzīgākajiem vadoņiem un nacistu Vāciju laikus atstājuši. Šāda izdevība viņiem bija dota. Tad, kad Hitlers sāk žīdu masu iznīcināšanu, bija jau par vēlu. Izraēlas valstij katrā gadījumā jānovērtē ātrākas attieksmju normālizēšanas lielo nozīmi paliekama miera radīšanai Vidējos austrumos. Šis būtu pirmais solis Izraēlas drošības stiprināšanai.

Runā, ka prezidents Kārters esot dziļi vīlies Begina nostājā un varbūt pat nožēlojot pieliktās pūles Begina un Sadata kopā savešanā. Kārtera ārlietu ministrs Vēnss preses pārstāvjiem izteicies, ka viņš raugoties optimistiski uz Vidējo austrumu problēmas izkārtojumu. Tanī pašā laikā viņš norādījis, ka esot iespējams, ka vēl šogad izdošoties parakstīt SALT-II nolīgumu. Tas ievērojami uzlabotu Vašingtonas un Maskavas attieksmes. Ja šo līgumu patiesi parakstītu, tad viņš nākošā mēnesī dotos uz Maskavu, lai sāktu kārtot Kārtera personisko satikšanos ar Brežņevu.

Kādā gan illūziju pasaulē Vēnss dzīvo? Ar Maskavu parakstītam nolīgumam būs tikai papīra vērtība. Nav jāaizmirst, ka Pad. savienība atklāti deklarējusi, ka tā ar ieročiem un līdzekļiem atbalstīs nacionālos brīvības cīnītājus visos kontinentos. Lieki atgādināt, ka Kremļa leksikonā nacionālie brīvības cīnītāji nav nekas cits kā komūnistu sazvērnieki, kas nāk talkā Kremļa ekspansijas plānu īstenošanā.

Kārters no savas puses, ignorējot Pentagona un Ārlietu ministrijas ieteikumus, izšķīries pārtraukt 500 milj. dolaru lidmašīnu piegādi Dienvidkorejai. Ar šo soli viņš cerot pamudināt arī Brežņevu no savas puses ierobežot padomju ieroču piegādi otrai pusei.. Brīžiem rodas šaubas, vai Džimijs Kārters savus dīvainos lēmumus nerada pēc savul tuvāko padomdevēju Rosalīnas, Čipa vai Liliānas ieteikuma. Tanī pašā laikā jājautā, kur palicis viņa iesāktais krusta kaŗa gājiens par cilvēka tiesībām.

Pašā Kremlī notikušas dažas zīmīgas pārmaiņas politbiroja personāla sastāvā. Partijas centrālkomiteja „pēc paša lūguma slimības dēļ" atbrīvojusi no pienākumiem līdzšinējo pirmo vicepremjēru Kirilu Mazūrovu. Mazūrovs savā laikā bija Baltkrievijas komūnistu partijas ģenerālsekretārs, un viņu uzskatīja par iespējamu Kosīgina pēcteci. Domā, ka Mazūrova demisija notikusi ar paša Brežņeva ziņu. Mazūrova vietā politbirojā nāk Konstantīns Čerņenko, kas pēdējos divdesmit gadus bijis Brežņeva tuvākais padomdevējs.

Pagājušā gada jūlijā mira politbiroja loceklis Fjodors Kulakovs, ko uzskatīja par eventuālu Brežņeva pēcteci. Tagad, ar Čerņenko iecelšanu sarkanajā galmā, labi informēti novērotāji viņa personā saskata paša Brežņeva izraudzītu troņmantinieka parādīšanos uz skatuves. Pēc partijas protokola Čerņenko tagad ir ceturtais iespaidīgākais vīrs politbirojā. Te jāievēro, ka Brežņevam jau ir 72 gadi, partijas ideologam Suslovam 76 g. un trešajam troikas loceklim Kiriļenko 72 g. Runā, ka Mazūrova atcelšanas iemesls esot padomju rūpniecības neīstenotie plāni. Sagaidāms, ka Augstākās padomes sesijā, kas šonedēļ sanāks Maskavā, var sagaidīt vēl vienu otru negaidītu pārsteigumu. Runā arī, ka pašā politbirojā paniku radījusi notikumu attīstība Tālajos austrumos. Politbirojs nobijies par eventuālu Pekingas—Tokio—Vašingtonas ass rašanos. Ja 900 milj. ķīniešu saņemtu divu pasaules attīstītāko rūpniecības valstu atbalstu, tad briesmas pašai sarkanajai imperijai būtu jāuzskata par reālām.

Par vislielāko pārsteigumu jānovērtē Pekingas jaunā nostāja pret Taivanu. Runā, ka Pekinga, amerikāņu nostājai mainoties, Taivanai garantēšot līdzšinējo sociālo un saimniecisko iekārtu. Pašā Pekingā pēdējās nedēļās risinās vēsturiski notikumi, kuŗu nozīmi pagaidām pilnīgi nav vēl iespējams novērtēt. Ar vicepremjēra Tenga ziņu sākušās lielas lojālas masu demonstrācijas par sociālas demokratijas izveidošanu. Plakātu un saukļu jūrā pašā Pekingas sirdī parādījušies uzbrukumi partijas birokratiem un pat pašam kādreiz dievinātajam vadonim Mao. Prāgmatiskais vicepremjērs Tengs katēgoriski noraidījis ciņu par varu pašā politbirojā. Huā ir gan oficiālais Mao pēctecis, bet paša Tenga autoritāte nav apstrīdama. Ārzemju žurnālistiem tagad dota neiedomājama iespēja intervēt dažādo profesiju pārstāvjus un strādniekus. Viņi bijuši arī aculiecinieki demonstrācijām, kuŗās ļaužu masas saukušas: „Lai dzīvo demokratija!" Par sodītajiem Mao laika slepenās policijas vadoņiem kāds jauns ķīniešu komūnists izteicies, ka viņu līķi vēl smirdēšot tūkstoš gadu. Te jānorāda, ka pēc britu informācijas Mao valdīšanas laikā soda nometnēs gājuši bojā miljoniem režīma kritizētāju. Vai tagadējos notikumus Pekingā varētu uzskatīt par ievadījumu ķīniešu komūnisma liberālizācijai? Brīvība un komūnisms ir taču divi nesavienojami jēdzieni. Cik tālu ies šīs ļaužu masas prasības pēc brīvības? Iespējams, ka, palaižot valā grožus, Tengs grib kāpināt nacionālās apziņas uzplaukumu tautā. Konfrontāciju ar Pad. savienību viņš tagad uzskatot par nenovēršamu.

Abu komūnisma milžu — Pad. savienības un Ķīnas — globālā konfrontācija, šķiet, tieši uzliesmos Indoķīnā — tajā pašā kaŗa laukā, kur vēl nesenā pagātnē ASV piedzīvoja savu militāro spēku nožēlojamu sakāvi. Šī kaŗa pirmajā posmā abu komūnistu milžu vietā spēkiem mērosies viņu aizbildniecībā esošās sāncenses — Vietnama un Kambodija. Amerikāņu izlūkošanas dienests ziņo, ka esot nepārprotami pierādīts, ka Vietnama stiprā Pad. savienības atbalstā gatavojot iebruku-

(Turpinājums 20. lp.)

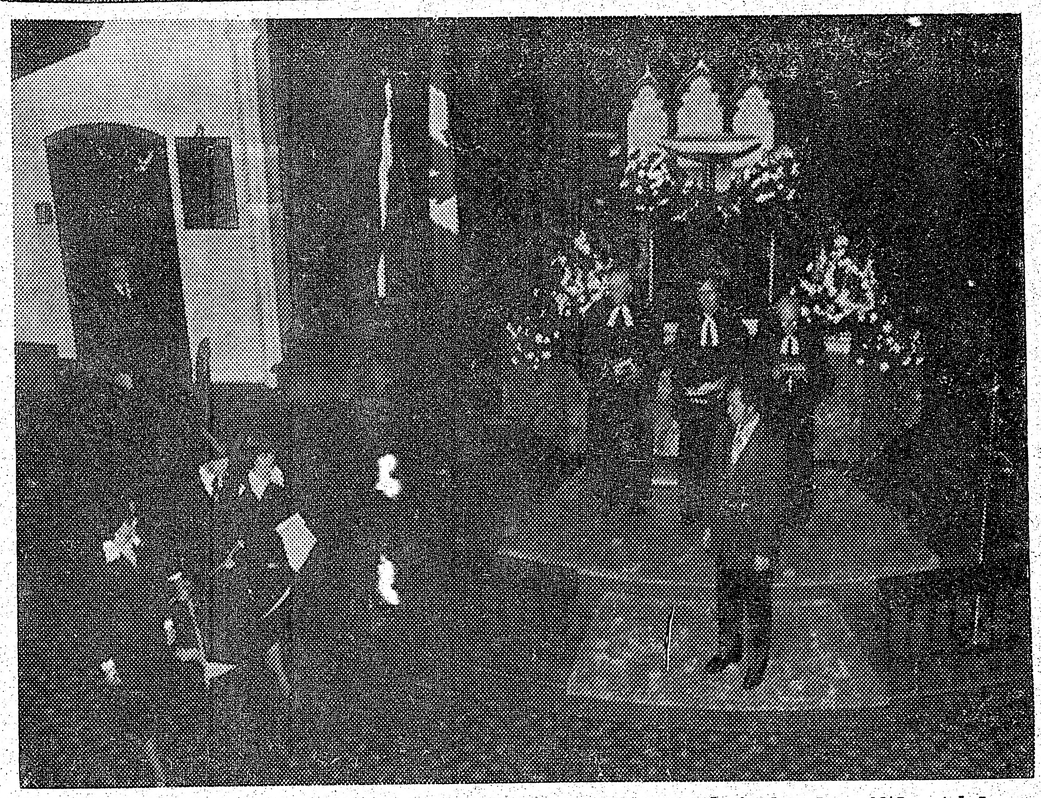

TLTA ģimnazijas 25 gadu atceres svinīgajā dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā. Altāŗa telpā mācītāji Ā. Čops, J. Cālītis un A. Briedis. Kreisajā pusē abitūrientu klases audzēkņi V. Vasarāja, M. Kunaus un D. Veinberga, kas ienesa skolas karogu un nodeva 1. izlaiduma pārstāvim Guntim Ezeram (altāŗa priekšā pa labi), kas to novieto ja altāŗa telpā.

Foto: J. Liģers

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

notiks š. g. 2. decembrī no pl. 10—20 vak. un 3. decembrī no pl.10—15 DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

- ROTAS
- LATVISKI AUDUMI
- KERAMIKA
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI
- GLEZNAS
- GRĀMATAS
- SKAŅU PLATES
- PIPARKŪKAS no pašu ceptuvēm
- KAFIJA
- MEDUS
- PUTRAIMI
- GARŠĪGAS PUSDIENAS
- BAZĀRS
- DV KLUBS jūsu ricībā

Ziemas svētku vecītis un fotografs gaidīs mazos draugus sestdien no pl. 12—16, svētdien no pl. 12—14.

Laipni ielūdz RĪCĪBAS KOMITEJA

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 2. DECEMBRIS, 47. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevēja — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakcijas Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības labināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskas uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem —1 6 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārī $1 par rindiņu, atkārtojot atlaides.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

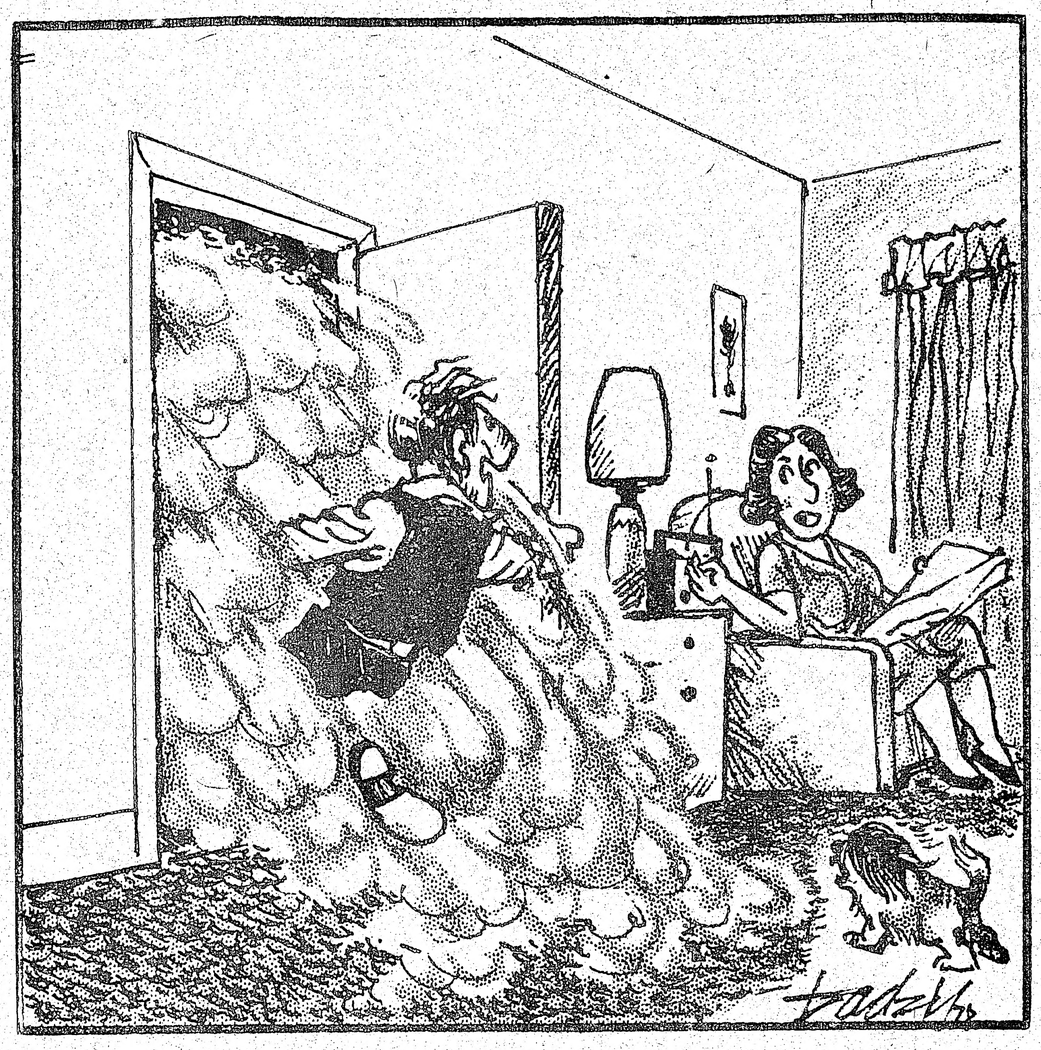

„Radio ziņo, ka rīt gaidāms sniegs" ...

Izcils devums politiskam darbam

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE

Latvijas valsts dibināšanas sešdesmit gadu atceres sarīkojumi šogad uzskatāmi par labi organizētiem un izdevušamies, kā to LNAK valdes sēdē atzina priekšsēdis T. Kronbergs, viceprieksšsēdis A. Joma un citi. Sevišķi labi izdevies Otavas brauciens un tur organizētie centrālie sarīkojumi, kas devuši arī atzīstamu publicitāti vietējā presē, radio un televīzijā. Toronto tādu publicitāti nekad nav izdevies panākt.

Demonstrācija pie Pad. savienības sūtniecības Otavā noritējusi disciplinēti un tajā piedalījušies ap 500 demonstrantu ar 100 izteiksmīgiem plakātiem. Daži no tiem vēlāk „iecelojuši" arī sūtniecības dārzā, un pie dzelzs vārtiem pievienots Latvijas karodziņš. Labi izdevies arī svētku akts un kopējās vakariņas, kaut gan dažu apsveicēju runas varēja būt koncentrētākas. Par Otavas brauciena organizāšanu valde izteica pateicību A. Jomam un V. Elksnītim, tāpat arī apdrošināšanas aģentūras īpašniekam V. Bebrim par 100 dol. ziedojumu.

Labi izdevies arī Toronto 18. novembŗa akts, par ko jau mūsu laikraksta lasītāji informēti, un par to dzirdētas ļoti labas atsauksmes. Valdes priekšsēdis T. Kronbergs informēja, ka LNAK darbs tiek atzinīgi novērtēts, un kāds anonims tautietis ziedojis 14.000 dol. politiskam darbam, ko valde uzņēma ar sevišķu atzinību un izteica pateicību.

Kultūras nozares vadītāja Inta Purva sniedza vispusīgu ziņojumu par piedalīšanos Kanadas daudzkultūru padomes sesijā. Sesijas darbs bija sadalīts vairākās darba grupās, katrai iztirzājot atsevišķu tematu. Viens no interesantākiem bijis referāts par etnisko organizāciju nākotnes izredzēm, kas cieši saistītas ar jauno intelliģenci. Tās domāšana vairs tik daudz neatsaucas uz savu tēvzemi kā šejienes politiskiem notikumiem un humānitāriem jautājumiem. Viņi kā individuāla grupa cenšas iekļauties šejienes politiskā, saimnieciskā, sabiedriskā un kultūrālā dzīvē un pārliecināti, ka arī etnisko grupu darbs būtu jāpolitizē, iekļaujoties vietējo partiju sistēmā.

LNAK centrālā bibliotēka tagad nostabilizēta un darbs gājis plašumā, pulcinot jau 180 regulārus lasītājus; ceturtdienās grāmatu apmaiņā piedalās 30 — 40 interesentu.

Kasieris K. Tannis ziņoja, ka LNAK Nākotnes fonds atkal audzis. Pašreizējais pamatkapitāls ir 30.700.- dol. Pēdējā laikā no jauna fondā ar 100,- dol. iemaksu iestājies Antons Gertmanis, bet Brigita un Jānis Zībiņi 100 dol. iemaksas izdarījuši jau otru reizi.

Sporta daļas vadītājs A. Tīcmanis savā pārskatā par nule aizvadītām baltiešu sacensībām volejbolā un basketbolā sevišķi uzsvēra to nozīmi jaunatnes darbā, ko valde atzinīgi novērtēja un piešķīra 300 dol tiešo izdevumu segšanai.

Mūzikas studiju turpināšanai pēc pašas lūguma Rutai Āzei piešķīra 200 dol. atbalstu.

Valdes locekle Ināra Leimane ziņoja, ka no 500 pagatavotiem Latvijas 60 gadu piemiņas standartiem pašreiz pārdota vairāk nekā puse un kasierim nodeva 871,50 dol. Piemiņas standarti nodoti pārdošanai DV grāmatnīcā.

(Turpinājums 16. lp.)

Lasītāju vēstules

IDEOLOGIJA VAI SĪKSTULĪBA

Lasītāju Norvalā, Ont. (LA 11. novembŗa nr.), māc rūpes, vai Toronto latviešu centra pirkšana neatraus līdzekļus Latviešu fondam, Latvijas brīvības fondam un tamlīdzīgiem pasākumiem.

Rūpes ir nevietā: tie paši vārdi atkārtojas daudzos atbalstāmo pasākumu sarakstos. Kas Latvijas brīvību un latviešu tautas nākotni mīl ar sirdi, atver arī savu maku. Skopie savu sīkstulību, turpretim, it bieži apklāj ar „pareizākas ideoloģijas" miglāju.

Starp citu, Latviešu fonda dalībnieku sarakstos nav nevienā ar adresi Norvalā, Ont. Ja „Lasītājs" nekaunētos uzdot savu vārdu un adresi, labprāt viņam piesūtītu Latviešu fonda informācijas materiālus un kasiera adresi.

Brunis Rubess, Vilovdēlē, Ont.

VAI PĀRPRATUMS?

Latvijas valsts 60 gadu dibināšanas atceres sarīkojumi Otavā un Toronto bija labi izdevušies, nevērojot dažādās kļūdas, kuŗas nākotnē vajadzētu novērst. Demonstrācija pie Pad. savienības sūtniecības Otavā bija ļoti iespaidīga, arī 18. novembŗa akts bija aizkustinošs ar Helēnas Celmiņas un LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga runām. Mazliet nogurdināja cittautu pārstāvju garās runas banketā, it īpaši senātora Kārtera, kas mēģināja apskatīt visu latviešu tautas vēsturi, bet beigās nobeidza ar „those great Balkan States" ... Igaunu pārstāvis, kuŗa vārdu neatceros, savukārt mēģināja senātoru pārspēt un runāja pus stundu. Un tad man bija ar autobusu jābrauc mājās ...

Svētku akts un koncerts Toronto bija skaists un sajūsmināja. Mācītājs J. Šmits un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs runāja skaidru un drošu valodu. Koncerta daļā apvienotais koris (Dainas un Sv. Andreja draudzes) dziedāja lieliski, tāpat soliste. Vienīgi nesaprotami bija mūsu goda konsula Dr. E. Upenieka izteicieni, ka Latvijā komūnistu neesot, bet tādi tikai Maskavā. Latvijā esot tikai Maskavas komūnistu palkalpiņi, tādēļ mūsu ienaids esot vēršams tikai pret Maskavu.

Jājautā, vai mūsu goda konsuls nezina, ka tieši okupētajā Latvijā vislielākie komūnisti ir Krievijā dzimušie latvieši, kā, piem., Pelše, Voss, Rubenis Bēmanis, Aušķaps, Pētersons, Pugo u.c. Vai nebūtu jāzina arī tādi cilvēki kā P. Strautmanis (Augstākās padomes priekšsēdis), A. Goris (kultūras vadītājs), L. Freibergs (propaganda un aģitācija), J. Mikulāns (zinātnes un mācību iestādes), V. Laukmanis (ārzemju sakari) un daudzi citi, kas nodara mūsu tautai ļaunu.

Domāju, ka mūsu goda konsulam vajadzētu būt labāk informētam, jo sabiedrība viņa secinājumus varētu pieņemt kā faktus.

Valstssvētku apmeklētājs
Toronto

MISTIŠKAIS SOLŽEŅICINS

LA 28. oktobŗa nr. O. Stūris polemizē ar J. Priedīti par Solžeņicina nozīmi komūnisma apkarošanā, kas varbūt noskaidrosies tikai nākošajos desmit gados. Mums jābūt skaidrībā, ka komūnistu viltība un mērķi nav aplēšami. No Pad. savienības viņš izbraucis ar saviem manuskriptiem, izdevis tos grāmatās, saņēmis Nobela prēmiju, ko tieši pēdējos gados rietumu liberālisti, kas simpatizē marksistiem, piešķir komūnistiem.

Šo rindu rakstītāja rīcībā ir visi Solžeņicina darbi krievu valodā. Tos esmu izlasījis līdz Gulaga archipelaga 2. sējumam. Aprakstos par Solovku koncentrācijas nometni un Staļina kanāļa būvi atradu vairākas pretrunas ar citu autoru aprakstiem, un arī daudz ko noklusētu, ko patiesības labā vajadzēja pateikt. Sāku visu to pārdomāt un nācu pie atziņas, ka esmu Solžeņicinā vīlies.

Krievu emigranti Solžeņicinu apšauba. Izdota pat atsevišķa brošūra, un vairāki viņu noliedzieši raksti lasāmi pareizticīgo baznīcas mēnešakstā Zarubežnaja Russ.

J. Ezergailis Klīvlandē

PAR „PALIKŠANU SAVĀS VIETĀS".

Katras šaubas par to, ka mūsu prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājums katram palikt savā vietā, ko tas teicis pēdējā radio uzrunā tautai 1940. g. 17. jūnija vakarā (sk. Vanagu Kārļa vēstuli LA 4. nov. nr.) it kā būtu radusies okupantu ietekmē, izkliedē tas, ka gluži ko līdzīgu, ja ne būtiski to pašu, Kārlis Ulmanis jau bija teicis pirms krievu iebrukšanas Latvijā, kā tas dokumentēts Kārļa Vanaga grāmatā „Boļševiku jūgā" (izdota 1951. gadā Oldenburgā, 15. lp.). — Pirms došanās uz Latgales dziesmu svētkiem prezidentu Rīgā apmeklējusi kāda skolotāju delegācija, no kuŗas atvadoties viņš teicis: „Mums tagad nav palīgu, mums jāpaļaujas uz sevi vien! Palieciet tādēļ savās vietās un izturiet!" Pieminētais norāda, ka visāda veida aizdomu mešana uz mūsu valsts pēdējo prezidentu būtu izbeidzama.

Lasītājs Indianā, ASV

TIEŠĀM — NEBŪSIM VIENPUSĪGI

Izlasot J. Ezergaiļa vēstuli — Nebūsim vienpusīgi (LA 18. novembrī), rodas vairāki jautājumi: 1. Ko autors gribējis panākt? 2. Vai viņš tiešām ir pārliecināts par to, ko runā? 3. Vai viņš tiešām domā, ka A. Niedras valdība bija pareizais atrisinājums Latvijai?

J. Ezergailis apgalvo, ka Cēsu kaujas izprovocējuši angļi, kas toreiz simpatizējuši komūnis-

(Turpinājums 14. lp.)

Atmiņas par Rūjienu

L. Alberings un Ed. Līcis — Rūjiena, kultūrvēsturisks pārskats par Rūjienas pilsētu un novadu, redaktors Dr. Andrejs Johansons, Ziemeļblāzma, 1978.

Iecere par grāmatu radās jau sen. To bija iecerējis nelaikis L. Alberings, bet pēc viņa nāves darbu turpināja Eduards Līcis Anglijā. Ludis Alberings pirmo reizi par grāmatas izdošanu ar izdevēju runājis jau 1964. gadā, Hamburgas dziesmu svētkos. Dažus gadus vēlāk viņš šķīrās no šīs zemes gaitām. Pēc tam materiālu kārtošanu uzņēmās Eduards Līcis, pieaicinot par redaktoru A. Johansonu.

Grāmata ir vēsturisks pārskats par Rūjienas izveidošanos laika secībā, aprakstīts arī Rūjienas novads, baznīca un mācītāji, pieminēti galvasnaudas nemieri un kāda raganu prāva, latviešu pārkrievināšana un 1905. gads, arī brīvības cīņas. No Rūjienas novada nākuši arī daudz sabiedrisko darbinieku. Aprakstīti vai pieminēti pilsētas uzņēmumi, ārsti, organizācijas, doti apraksti par ievērojamākiem sabiedriskiem darbiniekiem. Atmiņās manāms arī pa aizmirstam robam, maz aprakstu par Latvijas neatkarības pēdējiem gadiem.

No pieminētiem uzņēmumiem piemirsta zāģētava pie dzelzceļa, pretim Sv. Bērtuļa kapsētai, tāpat elektriskā spēkstacija, ko kurināja ar malku. Kad Liepu ielā nozāģēja trīs lielās simtgadu liepas, tad lielos klučus saskaldīja un aizveda uz spēkstaciju, lai liepas ražotu strāvu. Lai gan dzelzceļa stacijas attēls ievietots grāmatā, par pašu staciju gandrīz nav ne vārda. Vēlāk tur pienāca arī „lielais bānis" no Rīgas. Grāmatā pieminēts, ka pilsētas galvas Krēsliņa laikā Rūjienā pabeigts lielais dzelzceļš; pēdējo naglu sliežu savienojumam iedzinis pilsētas galvas vietnieks, ģimnazijas direktors Mārtiņš Jansons.

Pilsētā ilgu laiku atradās arī muitas punkts, vēlāk to likvidēja darba trūkuma dēļ. No bērnības laikiem rūjieniešiem iespiedusies atmiņā konfekšu fabrika, ko ierīkoja izdegušajā „Lata" veikalā, netālu no pareizticīgo baznīcas.. Grāmatā izlaisti arī daži pazīstami amatnieki, uzņēmumi un citi saimnieciski darbinieki. Uz Rīgas un Liepu ielas stūra bija krāsotājs, galdnieks un zārku taisītājs J. Koparšmits, kas strādāja kopā ar saviem dēliem. Savas mājas otrā stāva ārieni viņš bija nokrāsojis ar lielu reklāmu: „Dabūjami zārki par vislētākām cenām". Kaimiņam Bokmanim ar zārku pārdošanu veicās labāk. Tur biežāk piestāja pajūgi, kur iekrāva pēdējo mūža māju.

Nemaz nav pieminēti krāsotāji. Tāds bija Pāņs, sākumā Liepu ielā, vēlāk Raiņa ielā. Pretim A. Muzikanta darbnīcai bija J. Gaiļa mechaniskā darbnīca, kas laboja tvaika spēkratus, pa laikam arī automašīnas. Liepu ielā Gaiļa uzņēmums nebija, kā tas grāmatā minēts. No tirgotājiem lielāku vērību vajadzēja veltīt Pogam, kas sāka ar mazu veikalu, pēc tam pārbūvēja un modernizēja. Poga pats ar savu auto kādreiz piedalījās „zveigžņu braucienā" no Tallinas uz Montekarlo. Viņa mašīna bija stipri nolietota, distanci nebeidza un no sacensībām izstājās, vēl Vāciju nesasniedzis. „Zvaigžņu brauciens" gāja gar Rūjienu, lietojot Tallinas - Rīgas šoseju.

Pilsētā bija miertiesnesis, advokāts, notārs. Nav pieminēta vecmāte Berta Šulca, kas viena pati saņēma jaunos pilsoņus krietni vairāk nekā visi Rūjienes ārsti kopā. Laucinieki brauca pēc viņas ar pajūgiem no lieliem tālumiem.

Samērā maz aprakstītas Rūjienas skolas. Varētu pieminēt ģimnazijas direktoru Mārtiņu Jansonu, kas savu dzīvi nelaikā izbeidza boļševiku okupācijā. Kad viņu pārcēla uz Rīgu par Sabiedrisko lietu ministrijas Preses un biedrību departamenta direktoru, viņa vietā nāca Jānis Platacis. 1941. gada 14. jūnija deportāciju laikā viņš nebija mājās, bet dažas dienas vēlāk pats pieteicās milicijā, pēc tam pazudis. Kā ģimnazijā, tā pamatskolā bija spējīgi jauni skolotāji, kas grāmatā nav pieminēti.

Latvijas neatkarības pēdējos gados ģimnazijā bija spējīgs orķestris, kas izauga diriģentu J. Aizpurieša un vēlāk Valda Vikmaņa vadībā (tagad ievērojams diriģents okupētajā tēvzemē). Orķestris spēlēja ne vien ģimnazijas sarīkojumos, bet arī pilsētas parādes gājienos, dažādos svētkos arī korāļu baznīcas tornī, kad skaņas plūda pāri visai pilsētai. Latviešu leģiona orķestrī liela daļa dalībnieku bija agrākie Rūjienas ģimnazijas audzēkņi, kas ar „ragā pūšanu" vispirms iepazinās ģimnazijā. No šīs paaudzes nāk arī komponists un ievērojamais diriģents Alberts Melbārdis (1922.—1961.), kas savā īsajā mūžā komponējis ap 30 dziesmu koriem un vokāliem ansambļiem, vadījis ievērojamus koņus okupētajā tēvzemē, bet boļševiku pirmajā gadā nodibināja savu kori ģimnazijā, kur pulcējās tie, kas nebija aizmirsuši neatkarīgo Latviju. No šīs paaudzes radušies arī vairāki citi ievērojami mūziķi. Nedēļu nogalēs mazākas šī orķestra grupas izveidoja deju mūzikas ansambļus, kas piedalījās sarīkojumos Rūjienas apkārtnē, tādā veidā nopelnot skolas naudu.

Rūjienas īpatnība vēl bija iebraucamās vietas lauciniekiem, kas šeit novietoja zirgus, pēc tam devās iepirkties, bet pirms došanās mājup iekoda alusdesā vai iemeta kādu „čarku".

Sabiedrisko darbinieku aprakstos pa lielākai daļai pieminēti tikai pagājušā gadsimtā dzimušie darbinieki, bet tikai kādi četri, kas dzimuši šī gadsimta pirmajos gados. Par Alfreda Bērziņa dzimšanas vietu minēts Ternejas pagasts, Miglās, kas ir jau trešā versija. Viņš pats minējis Jeru pagastu, citi par viņa dzimšanas vietu nosaukuši Kārķu pagastu...

Ar visiem pieminētiem trūkumiem grāmata lasāma ar interesi. Tā iespiesta uz laba papīra, ar pilsētas ģerboni uz vāka, varētu būt arī noderīga dāvināšanai.

Rūjienā 1944. gada 23. septembrī nodega daudzi nami. Pie stacijas aizdegās vai tika aizdedzinātas vācu armijas apgādes siena kaudzes. Vējs liesmas nesa pāri visai pilsētai, nodedzinot ēkas pilsētas centrā. Tagad daļa namu atjaunoti, citur ierīkoti apstādījumi.

V. Irbe

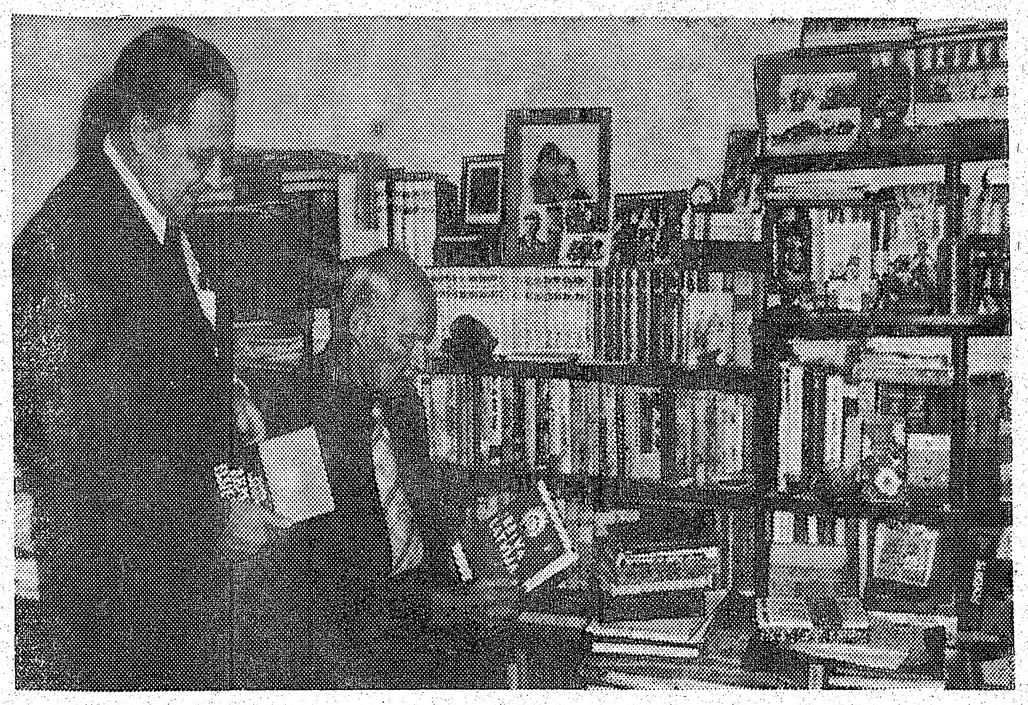

LKOK kpt. Aleksandrs Lasis, sakarā ar aizvadīto Lāčplēšu piemiņas dienu, nodeva Gaŗezera grāmatu klētij savu ilgi krāto bibliotēku ar pāri par 300 grāmatām. A. Lasim 20. novembrī apritēja 84 mūža gadi. Attēlā Grāmatu klēts pārzinis V. Miķelsons un kpt. A. Lasis (pa labi).
Foto: V. Namatēva

ARTURA OZOLIŅA KONCERTS ŅUJORKĀ

Toronto rīta laikraksts The Globe and Mail rakstīja par Artura Ozoliņa koncertu: Toronto simfoniskais orķestris un pianists Arturs Ozoliņš saņēma atsaucīgās publikas aplausus 17. novembŗa koncertā Karnegi zālē Ņujorkā. Toronto simfoniskais orķestris diriģenta Andrjū Dēvisa vadībā atskaņoja Bēthovena Leonora uvertīru nr. 2 un Brāmsa simfoniju nr. 1. Arturs Ozoliņš atskaņoja Prokofjeva Piano concerto nr. 2 G minorā kopā ar orķestri. 32 gadus vecais pianists saņēma jūsmīgas ovācijas par techniski grūto kompoziciju.

Ozoliņš intervijā paskaidrojis, ka šis Prokofjeva darbs ir viņa iemīļotākais koncertgabals. Mākslinieks intervētājam izteicies, ka viņam ļoti patīkot krievu komponisti un Šopēns. Aizvadītajās nedēļās viņam bijusi izdevība parādīt savu spēli sarežģītajā Prokofjeva skaņdarbā, atskaņojot to pirms divām nedēļām Stokholmā kopā ar Stokholmas simfonisko orķestri un divos koncertos Anglijā, kā arī Nacionālajā mākslas centrā Otavā.

Artūram Ozoliņam janvārī paredzēta trīs nedēļu koncertturneja piecās Pad. savienības pilsētās. Viņa janvāŗa koncertturnejā iekļauta arī Rīga, Ļeņingrada un Maskava. Laikraksts atzīmējis, ka Ozoliņa vecāki nākuši no Latvijas. „Es tur viesojos 1975. gadā, biju Ļeņingradā, bet spēlēju vienīgi Rīgā," paskaidrojis mākslinieks.

Gaumīgi noskaņots koncerts

LILIJA GLEŠKE KLĪVLANDĒ DZIED UN DEKLAMĒ

Svinīgais 11. novembŗa akts, ko kopā rīkoja DV, invalīdi un vecie strēlnieki, jāvērtē par labi izdevušos visās dimensijās, kas Klīvlandē ne vienmēr tā izdodas. Īss garīgais ievads, īsas uzrunas un runas, architekta un gleznotāja Rūdolfa Āboliņa meistariskā skatuves glezna, Lilijas Gleškes divpadsmit dziesmas un četras deklamācijas gleznu un keramikas izstādēm greznotā zālē deva šim varoņu piemiņas aktam piemērotu, atbilstošu notonējumu..

Lilija Gleške pazīstama kā lielu tautisko uzvedumu autore gan dziesmusvētkos, gan citos gadījumos. Par viņu kā dziedoni daudz jau rakstīts, neatkārtošos. Ar savu balss siltumu un sirsnību viņa ieguvusi atsaucīgus cienītājus.

Šinī koncertā Gleške bija izvēlējusies vairumā maz dzirdētas tautasdziesmas daudzu dažādu autoru aranžējumos, sākot ar Jāzepu Vītolu un beidzot ar Volfgangu Dārziņu un Šturmu. Kvalitātes ziņā te nevar līdz skaitīt Gleškes meitas Laimdotas Anšmites divus, apmēram, Cimzes stila harmonizējumus. Tām pretī Arnolda Šturma caurkomponētā Aijā, žūžū izklausās mūsu tautas mūzikas būtības pārpratums. Lāča bērnu romantiskais maigums nepanes mūsu laikmeta harmoniju. Kaut kas līdzīgs jāpiebilst arī Valdemāra Ozoliņa „jaunumu meklējumiem", kas, piemēra dēļ, populāro Ai bāliņi, ei bāliņi melodiju padara svešu, dažviet pat grūti uztveŗamu.

Ar patiesu atzinību jāvērtē Volfganga Dārziņa trīs tautasdziesmas. Nav šaubu, ka tieši V. Dārziņš vistuvāk iepazinis tautas melodiju īpato dvēseli un īsto būtību. Šinīs lietās viņam bija it kā kāds septītais cilvēka prāts un kolosāli pētījumi. To vislabāk apliecina viņa pētījumu skices Dainu vienpadsmitā sējumā. Dārziņa mūzikas ietērps viņa 200 tautasdziesmās un citos mazākos krājumos (izņemot astoņas tautasdziesmas) nekad nekļūs lielās publikas pievilkšanas magnēts, jo tur lielā vairumā šaurāka diapazona un pat piecdaļīga ritma melodijas, kuŗas ir zelta manta mūzikas pētniekiem, ne koncertu klausītājiem vai skolēniem. Paldies Lilijai Gleškei par iedrīkstēšanos šīs mūsu tautas mūzikas pērlītes uznest uz skatuves. Tam pretī varētu gan ieteikt – ievērojami samazināt gandrīz vai katras dziesmas pārspīlēti daudzos pantus. Tas nebūtu zaudējums, bet iepriecinošs ieguvums.

Klausītāji Gleškes koncertu uzņēma atsaucīgi, bet daudz intensīvāki aplausi bija deklamācijām nekā dziesmām.

Klavieŗu pavadījumus uzmanīgi un precīzi spēlēja mūsu vietējā jaunā ērģelniece Līga Zemesarāja.

Izdevies sarīkojums, ievērojami labāks nekā dažu citu reizi.

J. Kalnietis

Paziņojam

mūsu godātiem pasūtinātājiem, ka K. Ulmaņa domu un atziņu grāmatas

„DEGSME"

greznais izdevums ir izpārdots.

K. Ulmaņa
Piemiņas Komiteja

BIBLIOGRAFIJA

Latviešu nacionālā fonda informācijas izdevums, 3. (8) nr., LNF izdevums, 4 lp.

LARA lapa, 12. nr., Latviešu rakstnieku apvienības izdevums, redaktors J. Grosvāns.

Mazputniņš, 239. nr., Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, redaktori Laimonis un Līga Streipi, 36 lp.

Prāvests piemin Niedri un Skudru, kuŗus pats iesvētījis

CIEMOS PIE SAGINAVAS TAUTIEŠIEM

Mūsu valstssvētku svinības Saginavā notika 11. novembrī, reizē ar Lāčplēšu dienu. To rīkošanā piedalījās visas paaudzes. Programmu veica bērni, jaunieši, vidējā paaudze, kā arī vīri un sievas sirmām galvām. Visi paši bija pieteikušies rīcības komitejai bez īpaša aicinājuma.

Svinības ievadīja ar dievkalpojumu Universitātes luteņāņu baznīcā. Spredikoja Saginavas latviešu ev. lut. draudzes gans prāv. J. Turks, savā runā pieminot arī komūnistisko režīmu Latvijā, ko nosauca par elles varu, kas izrēķinājusies arī ar Laimoni Niedri un Jāni Skudru. Viņš abus, būdams toreiz Vecauces draudzes mācītājs, savā laikā arī iesvētījis. Dievkalpojuma apmeklētāji nodeva ziedojumus slimo lāčplēšu atbalstam. Ērģeles spēlēja V. Grīnbergs no Kalamazū.

Laicīgā daļa risinājās baznīcas lejas telpās. Uzrunu teica rīcības komitejas priekšsēdis Ivars Ārums, īpaša svētku runātāja nebija. Tā vietā visu paaudžu pārstāvji runāja, stāstīja un deklamēja — gan par mūsu valsti, gan tās izcīnīšanu, pieminot varoņus un visus mūsu bijušos karavīrus. Šo talcinieku saimē bija: P. Ode, A. Vītola, P. Dakers, A. Inkuls, J. Moruss, A. Ziemelis, A. Āruma, I. Ziemele, R. Āruma, G. Ozola, M. Driksna, R. Liepkalns. Paši mazākie ienesa Latvijas karogu. Kas tā bija par sajūsmu!

Koncertā dziedāja Astrīda Neilsone - Cepure, viņas meitai Anitai Cepurei pavadot pie klavierēm. Tas bija skaists, pacilājošs, mūzikāls brīdis, ko klausītāji uzņēma ar sevišķu atzinību. Ziedi un pateicības vārdi abām izpildītājām. Draudzes dāmu komiteja uzņēma ar kopējām vakariņām. Apmeklētāju skaits ap simtu; mājās bija palicis retais.

Saginavā ir tikai viena organizācija — draudze, ap to centrējas arī visa sabiedriskā dzīve. Draudze organizē sarīkojumus, vakarēšanas, arī latviešu skolu, kuŗā mācīs pašus mazākos. Lielākos jau ilgus gadus ved uz latviešu skolu Grand Rapidos. Te liels izpalīgs kādreizējais jaunatnes darbinieks Ivars Ārums ar savu „busiņu". Ar viņu vienā vecumā ir draudzes priekšnieks Juris Moruss — abi vidējās paaudzes pārstāvji. Arī no vecākās paaudzes daudzi vēl turpina sabiedrisko darbu. Lai minam tagadējo Gaŗezera padomes priekšsēdi J. Meiju, bijušo priekšsēdi J. Gailīti, A. Inkuli, P. Kubuliņu, grāmatnieku Rob. Krūklīti, agr. Ād. Varoni, agr. P. Dakeru u. c. Ar vairākiem no tiem bijusi izdevība tikties Zemnieku dienās vai citos sarīkojumos Grand Rapidos. Jāatceras arī sabiedriskais darbinieks R. Liepkalns, kas dzīvi seko mūsu centrālo organizāciju darbam, pirms gadiem bijis Lansingas pirmais draudzes priekšnieks, arī pirmais latvietis, kas ar ģimeni ieradies šinī pilsētā. Toreiz bijis padomā organizēt vēl otru latviešu draudzi, taču šis pasākums nav izdevies. Visus aizvadītos gadus itin labi iztikuši ar vienu. Klusu, rosīgu darbu veic draudzes dāmu komiteja un sagādājusi draudzei prāvus papildlīdzekļus. Iegādāto Gaŗezera paju ziņā Lansingas tautieši var lepoties! Visi viņi dzīvo rosīgu latvisku un saticīgu dzīvi.

Valters Zirnītis

Mēms un kluss stāvēja Pad. savienības sūtniecības nams latviešu demonstrācijas laikā Otavā. Aizbultēti bija arī lielie dzelzs vārti. Attēlā divi Kanadas RCMP policisti sarunā ar mūsu jauniešiem pie augstās sētas, kas apņem šo kluso namu. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Vairāki sarīkojumi Grand Rapidos

Jau 17. novembŗa vakarā Grand Rapidu latviešu biedrības nams bija saposts Latvijas neatkarības dienas 60 gadu atceres svinībām. Dažāda veida sarīkojumi risinājās organizāciju padomes izkārtojumā, bet tautiskā mantojuma izstādes organizēšanu Grand Rapidu pilsētas mūzejā veica izstādes rīcības komiteja. Latviešu biedrības nama augšējās zāles skatuves priekšplānā bija redzams Arvīda Lapsiņa piemērots dekorātīvs darinājums. Lejas zālē savukārt gar sienām gaumīgi bija izvietotas Vold. Skultes 34 gleznas. Izstāde turpinājās līdz 20. novembrim, un pavisam pārdeva 15 gleznas.

Tieši 18. novembrī pie pilsētas valdes nama notika Latvijas karoga pacelšana ar mācītāja J. Medņa vadītu svētbrīdi un Latvijas himnas nodziedāšanu, piedaloties vietējo organizāciju vadītājiem un labam skaitam citu vietējo latviešu. Latviešu skolā bija rīkots svētku akts ar priekšnesumiem jaunatnei. Tās pašas dienas vakarā Latviešu biedrības namā svinības atklāja organizāciju padomes priekšsēdis J. Siliņš, iepazīstinot ar svētku runātāju Gunāru Meierovicu un paziņojot Tautas balvas piešķiršanu Gunāram Rodem.

Gunārs Meierovics pakavējās pie notikumiem pirms 60 gadiem un Latvijas valsts nodibināšanās, raksturojot arī stāvokli okupētajā Latvijā un tautas noskaņojumu. Jauniešiem, kas brauc uz okupēto Latviju, jāpauž Latvijas neatkarības doma un jābūt politiski spējīgiem atbildēt uz režīma propagandētāju meliem. Runas beigās G. Meierovics pieskārās arī Imanta Lešinska pārbēgšanai uz rietumiem.

Programmas turpinājumā B. Maine sniedza Jonasa Miesnieka viziju — Latvijas valsts; dziedāja latviešu koris diriģenta Rob. Zuikas vadībā, solo partiju dziedot Dainai Jumiķei. Koncertu beidza ar J. Vītola Gaismas pils. Koristes bija krāšņos tautas tērpos.

Kopējās vakariņās nama lejas zālē galda lūgšanu teica māc. J. Mednis, runāja A. Valdmanis, visiem pateicās J. Siliņš. Vakariņas bija sarūpējusi draudzes dāmu komiteja ar priekšnieci H. Jansoni.

Otrā dienā, 19. novembrī, kopējā dievkalpojumā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. baznīcā spredikī teica māc. J. Lazda, lūgšanu māc. J. Mednis, solo dziedāja I. Medne. Pēcpusdienā Grand Rapidu publiskā mūzejā atklāja latviešu tautiskā mantojuma izstādi. Runāja mūzeja direktors V. D. Frankforters, dažus apsveikuma vārdus sakot latviski, izstādes rīcības komitejas priekšsēdis V. Valkovskis, Apvienotās baltiešu komitejas pārstāvis G. Meierovics, latviešu koŗa priekšniece B. Auziņa un koklētāju pārstāve M. Daukste. Ritenīša koklētāji M. Zirnes vadībā atskaņoja kokļu mūziku. Latviešu koris diriģenta Rob. Zuikas vadībā vēl nodziedāja vairākas dziesmas; paskaidrojumus angļu valodā par dziesmu saturu deva A. Linde. Tautas deju kopa iepriecināja skatītājus ar vairākām tautas dejām L. Kalējas vadībā. Apmeklētāji saņēma izstādes programmu, kuŗā ievietotas ziņas par sarīkojumiem trīs mēnešu periodam un īsa informācija par Latviju, tautu, ieceļošanu ASV, latviešu skaitu Grand Rapidos u. c. Izstādes iekārtošanā galvenais nopelns bijušai mūzeja darbiniecei M. Puriņai, kas bija rūpējusies arī par mantu sagādi.

V. Z.

Kalpakiešiem jauns globālais priekšnieks

Par Savienības pulkveža Kalpaka bataljons valdes priekšsēdi izraudzīts Kārlis Tannis Toronto. Viņš ievēlēts līdzšinējā priekšsēža Bruno Pavasara vietā, kas mira no triekas šī gada 10. augustā Hāgā, Holandē, ejot pa ielu. K. Tannis, līdzšinējais valdes loceklis un Kalpakiešu kopas Kanadā vecākais, nāk no 1. Latvijas neatkarības rotas, darbojies bataljona valdē kopš 1959. gada. Pēc dzīves gadiem viņš ir jaunākais kalpakietis, kas dzimis vēl šinī gadu simtenī; visi pārējie valdes locekļi ir pagājušā gadsimta bērni. Tie ir: Arnolds Skrēbers no Studentu rotas, dzīvo Šveicē, Arvids Oše, arī no Studentu rotas — Zviedrijā, Alberts Liepiņš no Cēsu rotas — Toronto, Aleksandrs Lasis no Neatkarības rotas — ASV un Harijs Lāsums no Studentu rotas — Austrālijā. Brīvajā pasaulē apzināti pavisam 35 kalpakieši.

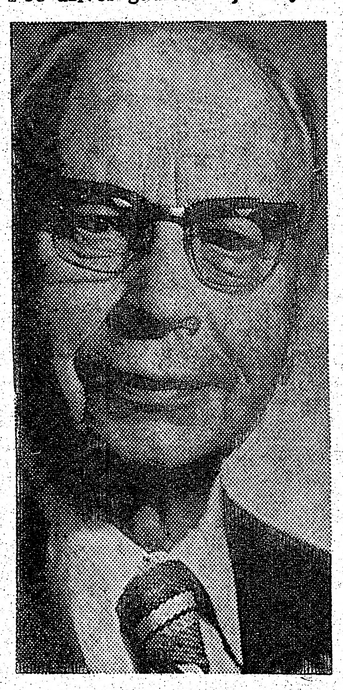

K. Tannis

Kārlis Tannis ir pazīstams sabiedrisks darbinieks Kanadā, ilggadējs Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes loceklis un kasieris, darbojas Toronto latviešu pensionāru apvienības valdē, kur vada kultūras nozari un ir PBLA Latvijas brīvības fonda pārstāvis Kanadā, darbodamies arī citās organizācijās. K. Tannis ir liepājnieks. Pēc Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultātes beigšanas strādājis Latvijas tieslietu ministrijā. Pēc bēgļu gaitām Vācijā izceļojis uz Angliju, bet 1952. gadā pārcēlies uz Kanadu, tūliņ piedaloties latviešu sabiedriskajā darbā, ieņemot arī dažādus amatus. Viņš ir arī DV biedrs. Pieder pie studentu korporācijas Patria.

—ls—

Bruno Treimaņa darbu atskate Hamiltonā

Gleznotāja Bruno Treimaņa ēļļas gleznas redzamas dažā labā Hamiltonas latviešu mājā vai dzīvoklī, un šobrīd šis gleznotājs var atskatīties uz 25 gadu posmu; tāpēc viņa iekārtotā izstāde Hamiltonas latviešu namā bija nosaukta par „darbu atskati".

Te kādās 20 gleznās redzamas dažādas otējuma noslieces, taču visam pamatā ir pastozais triepiens un krāszieda sakausējums. Savu toņu izvēlē gleznotājs tiecas vai nu uz pagalam ierobežotu paletes spektru, vai arī izplaukst ekspresionistiskā, spilgtā iekrāsojumā.

Jāsaka, ka tie darbi, kur viena pamatkrāsa kļūst par galveno dominanti, ir sekmīgāki par tiem, kur vairākas primārās krāsas sacenšas savā starpā. Tā piem. Kompozicijas sarkanā bija pārliecinošāka nekā eļļas glezna Vētra — Pērs Gints, kur zilajam un dzeltenajam tonim ierādītas līdzīgas lomas. Šajā darbā bija arī citas problēmas: daudzo faktūru iedirbe, kas pārāk iedarbojās uz radikālajām saules līnijām, bija pārāk piesātināta acij: te bija kaijas, saules stari, vētra, akmeņi, bet būtu pieticis tikai kaut vai ar vienu no šiem struktūrāliem elementiem.

Eklektiska manieŗe ir tā, kas daļai Treimaņa gleznām atņem dziļāku nozīmi, un tāpēc paliek tikai viena īpašība — darbu dekorātīvisms. Var redzēt, ka Br. Treimanis pazīst silto un auksto toņu mijiedirbi un tāpēc to lieto efektīgi, bet bieži bez pārāk lielas izvēles. Jācer, ka nākotnē mākslinieks mēģinās vairāk attīstīties vienā virzienā un nostiprināt savus gleznieciības izteiksmes līdzekļus un vairāk rūpēsies par stilistiku, nopietnāk pievēršoties studijām darbā, plānveidīgai eksperimentācijai. Robeža starp amatieri un profesionālu gleznotāju nav meklējama mākslas skolas diplomos, jo bieži redzēti gan izkaltuši, savītuši un necerīgi sagrumboti akadēmiķi, bet — ir arī redzēti ģeniāli amatieŗi, kāds bija nelaikis Viljams Kureleks. Galvenā pamatīpašība paliek gleznieciska varēšana, sava stila attīstīšana, kas prasa neatkarīgu domāšanu un plānveidīgu rīkošanos ar uzsvērtu pašdisciplīnu. Ja tas viss ir, tad rezultāti arī būs: arī Br. Treimaņa gadījumā redzam visus iedīgļus gleznieciskai valodai, kas prasa tālāku attīstību. Labas sekmes!

T. Ķ.

PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners Anglijā

Latvijas valsts 60 gadu proklamēšanas dienas atceres ievadījumā latviešus Anglijā sveica PBLA prezidija priekšsēdis Dr. I. Spilners un PBLA valdes loceklis J. Kadelis, kas ieradās Anglijā 10. novembrī. Biezā migla, kas šajā nedēļas nogalē sedza visas britu salas, aizkavēja abu tālo ciemiņu lidojumu, un Dr. I. Spilners ieradās Londonā tikai nedaudz stundu pirms izziņotās preses konferences. J. Kadelim nācās mērot garu apkārtceļu, lai nokļūtu Straumēnos, jo lidmašīna nenolaidās Londonas, bet Mančestras lidlaukā, no kurienes ar vilcienu un automašīnu agrā sestdienas, 11. novembra, rītā tomēr sasniedza Straumēnus Vidusanglijā.

LNPL prezidijs un DVF Straumēnu nodaļa bija izkārtojusi organizāciju pārstāvju un sabiedrisko darbinieku tikšanos 11. novembra pēcpusdienā Straumēnos. Bija ieradušies LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks ar prezidija locekļiem, DV priekšnieks J. Frišvalds, nodaļu valžu un informācijas darbinieki, apm. 30 kopskaitā. Sanāksmi atklāja A. Abakuks.

Dr. I. Spilners precīzi izstrādātā pārskatā deva ieskatu un ierosinājumus kā okupētās Latvijas, tā trimdas zemēs dzīvojošo latviešu problēmās. Viņš uzsvēra trīs galvenos jautājumus: Latvijas un latviešu pārkrievināšanu, ciešāku sadarbību visu apspiesto tautu starpā un faktu vākšanu par padomju varas noslepkavoto un nomocīto tautiešu apzināšanu un iegūto datu sakopošanu kā apsūdzības materiālu pret Pad. savienību. Liela nozīme mūsu politiskā darbā ir Latvijas brīvības fondam, kam veltījama lielāka ievērība, tāpat Ministeres ģimnazijai, kur palielināms audzēkņu skaits. Rosināma arī aktīvāka darbība okupētajā Latvijā apcietināto un sodīto latviešu aizstāvēšanai brīvajā pasaulē.

PBLA priekšsēža referāts deva daudz vielas pārdomām. Jautājumi bija arī par sabiedrisko darbinieku braucieniem uz okupēto dzimteni, izdevumu Latvietis Latvietim, baltiešu sadarbību, pārbēdzēju Imantu Lešinski u. c.

Straumēnu un citu DVF nodaļu kopēji rīkoto lāčplēšu un Latvijas 60 gadu proklamēšanas atceres sarīkojumu atklāja DVF Straumēnu nodaļas valdes priekšsēdis A. Sīlis, svētbrīdi vadot mācītājam J. Jurģim.

PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners savā uzrunā pieminēja arī tos drosmīgos latviešus, kas okupētajā dzimtenē pretojas komūnistu diktatūrai un aizstāv latviešu tautas un cilvēka tiesības. Viens no šiem aktīvākajiem cīnītājiem, Gunārs Rode, tagad saņēmis Tautas balvu.

Svētku runu teica PBLA valdes loceklis Jūlijs Kadelis, kas savas sabiedriskās un politiskā darba gaitas sācis jau Eiropas latviešu jaunatnes apvienības dibināšanas laikā. J. Kadelis apskatīja Latvijas neatkarības laika galvenos posmus, pēc tam analizēdams stāvokli tagadējā Latvijā un pārkrievināšanas draudus mūsu tautai.

LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks sveica svētku saimi LNPL vārdā un pateicās Dr. I. Spilneram un J. Kadelim par apmeklējumu, tāpat DVF Straumēnu nodaļai un valdes priekšsēdim A. Sīlim par sarīkojuma noorganizēšanu.

Koncertā Zuikas vīru koris diriģenta A. Rūtenberga vadībā atskaņoja 6 latviešu komponistu dziesmas.

Svētdien, 12. novembrī, PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners bija aicināts runāt DVF Londonas nodaļas rīkotajā Lāčplēšu vakarā DVF namā Londonā. Vakaru ar uzrunu ievadīja Londonas nodaļas valdes priekšsēdis V. Liepiņš. Dr. I. Spilners savā runā pieskārās pašlaik visnopietnākajiem latviešu tautas „būt vai nebūt" jautājumiem, pastāstot, ko PBLA un organizācijas visā brīvajā pasaulē jau veikušas un vēl veic. Viņš mudinājā izrādīt lielāku atsaucību mūsu tautas mocekļu apzināšanā un dokumentēšanā, jo ar tagadējās vecās paaudzes aiziešanu šāda faktu apzināšana vairs nebūs iespējama.

Londonas latviešiem bija izdevība dzirdēt čellista Viktora Kortesa spēli. Viņš papildinās diriģēšanas mākslā Londonā kā britu valdības stipendiāts un ir Meksikas konservātorijas čello klases vadītājs. Kortesa dzīvesbiedre, kā zināms, ir mūsu izcilā vijolniece Rasma Lielmane, kas rūpējas, lai viņas vīrs iemācās arī latviešu valodu. Viņš pianistes Māras Ezerkalnes - Vilčinskas pavadījumā atskaņoja Forē Elegiju un H. Pavasara Meditāciju (komponēta 1941. g.).

Sarīkojumā bija klāt arī LKOK plkv. O. Meija, ko sveica aplausiem un ziediem. Pārējiem sešiem LKOK, kas nebija varējuši ierasties, nosūtīja visu sarīkojuma dalībnieku parakstītas apsveikumu kartītes. Latviešu kapsētā Brukvūdā sarīkojuma dienas rītā ieradās Latviešu leģiona virsnieks L. Uijerts, noliekot uz bijušo cīnītāju atdusas vietām pa zaļam zariņam.

A. L.

Brīva tauta brīvā zemē

Latvijas dibināšanas 60 gadu atceres svinības Hamiltonā risinājās tieši 18. novembrī Lietuviešu zālē, kur ienesa Hamiltonas organizāciju karogus, nodziedot „O' Canada"; klavierpavadījumu atskaņoja Andris Dindzāns. Pēc Hamiltonas latviešu biedrības priekšnieka Viļa Ozola uzrunas ar klusuma brīdi pieminēja mūsu kritušos cīnītājus. Ar rozēm sveica LKOK kapteini Jāni Kapteini, tā godinot visus latviešu karavīrus.

Svētku runu teica Aleksandrs Sprūdžs, kas jau kopš 1960. gada strādā Kanadas federālās valdības darbā, pa lielākai daļai tālu Kanadas ziemeļos. Viņš atgādināja mūsu gala mērķi — brīva tauta brīvā zemē! Kultūrāli sabiedriskās rosmes palīdz saglabāt mūsu identitāti. Mums brīvajā pasaulē veicams tas darbs mūsu mērķu labā, ko nespēj darīt dzimtenē esošā tautas daļa okupācijas žņaugos. Mūsu pienākums cīnīties par mūsu tautas pastāvēšanu, jāapsūdz mūsu zemes okupanti par mūsu tautas iznīcināšanu. Jāveicina kontakti ar tautu dzimtenē, bet ne ar okupācijas varu un tās pārstāvjiem. Ar šādu izpratni lai savu tēvu zemi apciemo arī mūsu jaunatne. Katrs dzimtenes apmeklētājs var savai tautai pakalpot, kaut aizvedot vienu latviešu grāmatu vai skaņu plati. It sevišķi lieli nopelni sakaru uzņemšanā ar dzimteni ir Gaismas akcijai.

Kā lai sagaidām sūtītos sakarniekus no Latvijas? jautāja runātājs. — Vai lai sagaidām viņus ar rozēm vai apmētājam ar vecām olām? — Gunārs Rode domā, ka mums nebūtu jādara ne viens, ne otrs. Arī mums būtu jādibina savas kultūras komitejas sakariem ar tautu Latvijā. Noklausoties G. Rodes dzīves stāstu par padomijas cietumos pavadīto laiku un dzirdot par viņa pārcilvēcīgajiem pārdzīvojumiem, ikvienam rodas jautājums — kas viņam deva spēku izturēt. G. Rodes atbilde ir: Tās daudzās, neskaitāmās latviešu kapu kopiņas visā plašajā krievu zemē mudināja mani cīnīties, izturēt, jo arī ikkatrs no viņiem cerēja uz Latvijas brīvības rītu.

Atceroties brīvās Latvijas dzimšanas dienu, apzināsimies, ka mūsu uzdevums ir saglabāt latviešu tautas dzīvo spēku un valodu te un dzimtenē, aicināja A. Sprūdžs. Lai ikviens strādājam Latvijas un savas tautas labā!

L. Bērziņa Tēvu zemei deklamēja Ventas gaidas un Aiviekstes skauti gaidu vienības priekšnieces G. Dāvidsones vadībā, pēc tam vienojoties Latvijas himnā.

Latvijas neatkarības atceres dienā apsveikumu bija sūtījusi Hamiltonas latviešu biedrības goda biedre, bij. CHLM raidītāja komentātore un pretkomūnisma cīnītāja Edīte Haidere - Jaspere, kas tagad dzīvo Virdžīnijā, ASV. Akta norisi raiti vadīja Ilze Valdmane.

Koncertā apvienotais jauktais koris (Dainas, Hamiltonas Kristus draudzes un Hamiltonas latviešu biedrības) 80 dziedātāju sastāvā un diriģentes Almas Skudras - Kārkliņas vadībā, labi un izteiksmīgi nodziedāja 10 dziesmas. Rīkotāji diriģentei

(Turpinājums 16. lp.)

Šī gada Kultūras fonda goda diplomu ieguvēji:

Jānis Kalniņš

Arturs Ozoliņš

Gunārs Janovskis

Elfrīda Karlsone-Bērziņa

Liene Neulande

Alfreds Gāters

Voldemārs Dulmanis

Aleksandrs Spūrmanis

Ar Kultūras fonda atziības rakstu apbalvotie:

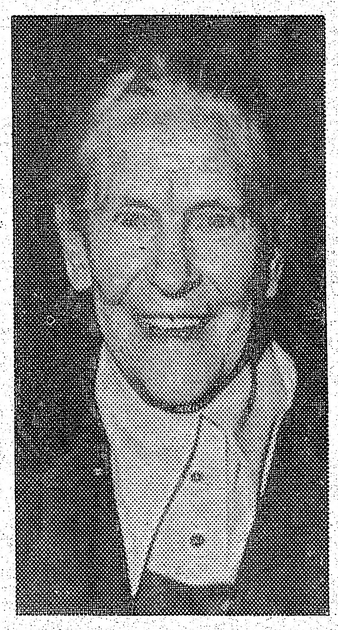

Milda Miezīte

Osvalds Akmentiņš

Divreiz divi nometne Mineapolē

Tā notiks pie St. Croix ezera, divdesmit jūdzes no Mineapoles. Nometne, pēc skaita 16., risināsies no 26. decembŗa līdz nākošā gada 3. janvārim. Pirmās trīs dienas būs veltītas pamatlekcijām, kuŗās piedalīsies visa nometne, bet pēdējās četrās dienās katrs nometnes dalībnieks varēs izvēlēties vienu no sešām ievirzēm: politika (vad. Ilze Sīle), tautiskais mantojums (Inese Grava), latviešu valoda (Anda Libere), literātūra (Sandra Bašēna), skolotāju seminārs (Dace Galēna) un mūzika (Brigita Ritmane - Ose).

Ievirzes dalībnieki pavadīs četras stundas dienā. Bez tam divas stundas dienā iedalītas projektiem, ar kuŗiem dalībnieki nodarbosies visu nometnes laiku. Paredzētie projekti ir: žurnālistika — vad. Uldis Grava, rotu kalšana (Juris Kļaviņš un Kārlis Grencions), ādas izstrādāšana (Edmunds Mednis), koklēšana (Elza Pone), latviskie Ziemas svētki (Dagnija Staško), koris (Brigita Ritmane - Ose) un tautas dejas (Silvija Zemjāne).

Programmas vadītāja šai 2 x 2 nometnē ir Līga Ruperte, nometnes vadītājs Pauls Berkolds. Jauniešiem, kas ieinteresēti nometni apmeklēt, iespējams dabūt arī stipendijas. Tās var pieprasīt pie nometnes vadītāja Paula Berkolda, 12037 — 7th NW, Seattle, WA 98177,; pie ALJA valdes priekšsēdes Dzintras Lejiņas, 149 — 14 Hawthorne Ave., Flushing, New York, 11355 un speciālas stipendijas žurnālistikas interesentiem pie Ulža Gravas, 122 Highwood Ave., Leonia, New Jersey, 07039.

Stipendijas ir diezgan lielas, lai jaunieši par tām painteresētos, it sevišķi, ja ņem vērā, ka šī nometne notiek laikā, kad skolas slēgtas. Būtu tiešām ļoti vēlams, ka jaunieši tās pēc iespējas izmantotu. Pieteikšanās nometnei pie nometnes vadītāja Paula Berkolda. Piedalīšanās maksa nometnē $180. Tā kā šī būs viena no retajām ziemas nometnēm, tad brīvajā laikā nometnē varēs īrēt „cross-country" slēpes, kā arī „sniega kurpas" un baudīt citus ziemas priekus latviskā vidē.

Līga Ruperte

Pārdodama

vasarnīca Saulainē.

Zvanīt 481-4172.

Lielo koncertu Sv. Katrīnās organizēja īpaša rīcības komiteja. Attēlā no kreisās: Marta Dālberga (priekšsēde), Marga Eizāne, Ārija Freimane un Pēteris Vasariņš (priekšs. vietnieks).
Foto: J. Liģers

Lai šogad jūsu Ziemsvētku sveicieni tiešām nonāk laikus.

Nesagādājiet vilšanos saviem radiem un draugiem aizjūras zemēs. Atgādinājums,ka jūs par viņiem domājat, darīs to svētkus gaišus.

Drošības dēļ nosūtiet savus svētku sveicienus no Kanadas līdz zemāk minētajam datumam. Rakstiet adreses un norādījumus skaidri salasāmi un pārliecinaities, vai jūs esat uzlipinājuši atbilstošu pastmarku.

Pieprasiet savā pasta nodaļā prospektu par Ziemsvētku sūtījumiem uz aizjūru — par pareizām pasta likmēm un citu informāciju. Un neaizmirstiet pievienot nosūtītāja adresi un pasta kodu.

Pēdējais terminš pasta sūtījumiem uz aizjūru:

	Vēstulēm, aizlipinātiem apsveikumiem.	Drukas darbiem, ieskaitot neaizlipinātus apsveikumus, pa gaisa pastu
EIROPA	**8. decembris**	**8. decembris**

S V A R Ī G I:

Apsveikumiem radiem un draugiem Kanadā un ASV jābūt aizlipinātām aploksnēm un ar pastmarku (12 cnt., 3. klase).

Beidzamā diena svētku sveicieniem pa Kanadu ir

13. decembris (ārpus pilsētas)

17. decembris (pilsētā)

AR ŠO LATVIEŠU AĢENTŪRU PALĪDZĪBU JŪSU APDROŠINĀŠANAS LIETAS BŪS LABĀ UN ĒRTI NOKĀRTOTAS. ZVANIET PĒC IZVĒLES.
LATVIEŠU AĢENTŪRAS IR PELNĪJUŠAS JŪSU ATBALSTU, JO TIKAI LATVIEŠU AĢENTŪRAS ATBALSTA LATVIEŠU SABIEDRISKOS PASĀKUMUS.

Vald. Bebris	Arnolds Bērziņš	Ilmārs Jankovskis	Andrejs Šteinbachs
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd. 1682A Victoria Park Ave., Scarborough	Berzins Realty Ltd. 5385 Yonge St., suite 20, Willowdale	Skyline Real Estate Ltd. 2100 Dundas St. West, Toronto	6308 Drumond Road Niagara Falls, Ontario
759-0266 759-2771	226-6950 445-5325	533-8553	354-1258

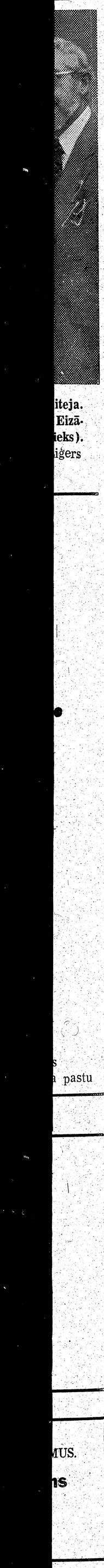

iteja.
Eizā-
ieks).
igers

s
a pastu

MUS.
ns

Valdis Mežezers

RUDENĪGS DZEJOLIS

No kokiem lapas raisās
Un, vēja nestas, kaisās
Uz vēsās zemes krūts.

Un tā tu ilgi skaties –
Vai viss, kas skaists un patiess,
Vien īsam laikam gūts?

Skaŗ salna zaļas pļavas.
Viz bērzi, sārto kļavas.
Vist vēlīns rozes zieds.

Un tā tu skaties ilgi.
Tumst tālē sili zilgi.
Viss mierīgs, labs un vieds.

Valentīne Harmane

KURZEMES SIDRSAPZIŅA

Mēs tikāmies
Pie nokaltuša koka,
Tu un es.
Vienas sāpju čilts
Pēcteči,
Līdzīgu ceļu gājēji,
Rētām redzamām
Un neredzamām.

Aizmūžā aizgājušie
Sen klusē.
Toreiz, kaŗa dārdos
Upuŗus redzējām,
Sirdsapziņu
Dzirdējām,
Bet ieročiem apklustot
Kļuvām kurli,
(Vai tikai truli?).

Nu pēkšņi
Pie nokaltušā koka
Ieraudzīju dzīvu
Kurzemes sirdsapziņu...
Tu staigā bez kājām
Un saki, ka nesāp nekas,
Bet man?
Asi un nežēlīgi sāp
Tava nedzīvotā dzīve,
Tavas neesošās kājas,
Mūsu sen zaudētās mājas...

Kārlis Dzelzītis

PASAULES SIRDSAPZIŅAI

Pasaules sirdsapziņai,
Tiem, kas vēl redz un dzird —
Mēs apsūdzam jūs,
Lielās tautas
Par varmācību,
Par netaisnību,
Par nežēlību,
Par liekulību
Par jūsu kaŗu kapsētām,
No kuŗām miljoni
Grib celties un prasīt no jums
Atņemtās dzīves!
Mēs apsūdzam jūs
Par jūsu mieru,
Kas nemiera pilns.

Diezgan ir ciests,
Diezgan ir lūgts:
Mēs pieteicam kaŗu,
Netaisnībai,
Varmācībai,
Liekulībai,
Kaŗam —
Mēs, mazās miermīlīgās tautas.

Valentīne Hermane

VAI PALIKSI?

Skarbie rudens vēji
Kokiem lapas rauj,
Kamīnā pie liesmām,
Silti tev un man.

Malkas šķilas izdegs,
Pelni atkal ogles klās,
Vai tu paliksi, vai iesi
Rudens vēju pavadīts?

(76. turpinājums)

Vēlāk gan iznāca, ka autors ne visai aizstāvēja savu pirmo atzinēju no kritiķu vidus. Poēmā par dzejas mākslu Virza, aprakstīdams dažādus autorus, ievietoja arī šādas rindas:

Mums kritiķis bij Zeiferts Teodors,
Bet bēgtin aizbēga no viņa mūzu kor's,
Jo viņas baidījās, ka nemācītām rokām
Viņš nejauc kārtību to daiļo drānu krokām.

Līdzīgi kādreiz izteicās Rūdolfs Blaumanis: „Mums ir viens kritiķ's Dieva dots" un ar zvaigznīti piezīmēdams: „Dieva dots — grieķiski Teodors.

Abi lielie bez šaubām gribējuši norādīt uz Zeiferta vājajām vispārējām zināšanām literātūras teorijā, kaut arī, ko viņš saprata, to vērtēja pēc iespējas objektīvi.

Nākamajos gados Virzas dūmainā, bet reizē arī nesavaldītā uguns sāka degt vienmērīgāk un spožāk. Temperaments iegrožojās, plašāka kļuva jūtu skāla. Bez tam Virza nodevās formas studijām pie franču meistariem, kas necieš bālo abstraktismu. Edvarta Virzas dāvanas un virtuozitāte beidzot tika vispār atzīta. Prātīgi rīkodamies, viņš pameta Rīgu — šai laikā dzejniekam bija ūsas un bārdele pēc tā laika gaumes — un atgriezās Billītēs.

Tur viņš īsti produktīvi sāka veltīt laiku rakstniecībai, pēc kam Billīšu tēvs apvaicājās viesim Antonam Austriņam:

„Sakiet, vai Eidim kāds talants arī ir?"

„O, ļoti liels!" atbildējis piebaldzēns.

Kādreiz Pēteris Ērmanis bija pasācis sacerēt rakstnieku portretus dzejā, arī Virzam bija veltījums, ko viņš kā literārās nodaļas redaktors ievietoja Brīvajā Zemē. Ērmanis tēloja auglīgu vasaru Rubensa garā Zemgales laukos:

Ganībās, lūk, bullis jauns un spēcīgs
Tieksmē kārā govīm nedod miera...

Gaŗām iet dzejnieks ar kādu kaimiņu jaunkundzi, iekvēlodamies Amora inspirētā kārē:

Un tas skatu vērš pret savu daiļo biedri,
Skatu, kuŗā izmisums un kaisle...

Bet apjūsmotā noraida dzejnieka uvertīras, pasvītrodama, ka vēloties, lai šī mīla viņam paliekot traģiska. Tad radīšoties skaista izmisuma panti:

Jūsu baudas dziesmas tīk man mazāk...

Antoloģijai „Dziesminieki" Ērmanis arī izvēlējies divus tādus rezignācijas dzejoļus, no kuŗiem pirmais sākas:

Ak Dievs, vai tikai tagad manu,
Ka viņs jau izbeidzies? Jel met,
Met vienu rozi tumšsarkanu,
Kā tovakar, Elizabet!

Elizabete bija dzejnieka Valdemāra Dambergа māsa, un tiku ar viņu par šo vēl sarakstījies trimdā, kad tā mita Dānijā. Jā, tāds gadījums tiešām bijis, kad viņa pa atvērtu logu iemetusi rozes ziedu istabā, kur sēdējis Virza.

Rīgā ciemodamies, Edvarts Izbrauca uz jūrmalu, un tad jau tikšanās iznāca pie māsām Frišvaldēm, no kuŗām viena kļuva rakstnieka Eduarda Vulfa, bet pēc viņa nāves kritiķa Roberta Krodera kundze. Tā bija bohēmiešiem pazīstama un draudzīga ģimene, kur viesojās Emīls Dārziņš, Virza, Ed. Cālītis, Jēkabsonu Kārlis un Antons Austriņš. Dārziņš apprecēja Deidera jaunkundzi. Paula Jēgere-Freimane rakstīja, ka zinot to namiņu, kam gaŗām staigājis dzejnieks savās jūrmalas ciemu gaitās.

Paslēpts priedēs, eglēs cēlās,
Vēl man atmiņā šis nams,
Kuŗam apkārt rītos vēlās
Zemes miglājs kūpēdams.

Tā kā par zemes strādnieku Edvarts nederēja sīkā auguma un intereses trūkuma dēļ, tad vecāki, neticēdami, ka dēls varēs no mājas pārtikt, meklēja tam vieglāku darbu: kādreiz tas izmēģinājās pat par telegrafistu Bauskas pasta un telegrafa kantorī, bet arī šis darbs nebija viņam pa kaulam, un tas atgriezās mājās — pie Puškina un franču dzejniekiem.

Beidzot Virzam ļāva vaļu, nu viņš kļuva priecīgs un viegls, juzdams, ka top arvien stingrāks formā un bagātāks dvēselē. Atraisījās viņa rotaļīgie piedzīvojumi, kuŗos dīvaini apvienojās franciskā grācija, piem., stāsts par „mazo čigānēnu Alīsi" (citā vietā uzzinām, ka tai bijuši tumši mati) ar latviskās saimniekmājas rīta trokšņiem, kur atskan

No centrifūgas, tevis grieztas,
Balss patikami vienmuļīgs.

Arī Virzas paraugs Viktors Eglītis tolaik tuvojās noskaidrībai 1912. gadā iznāca Hipokrēna, bet 1914. gadā parādījās viņa teorētiskie raksti Ceļš uz latvju renesansi. Te Eglītis izsakās, ka visas tautas pārdzīvojot tos pašus attīstības posmus, ka dažādos gadsimtos pēc folkloristiskā, pirmatnējā eposa laikmeta nākot klasiķu jeb zelta, ar lieliem gariem — ģenijiem. Tie ietērpjot mūžīgās kaislības un tautu likteņus stingrā un skaidrā, apgarotā un vēsā formā, kuŗai neko nespējot nodarīt gadu desmitu un simteņu tecējums, jo šiem monumentāliem darbiem pavisam neesot sīko, drūpošo rotājumu, tikai stingrā sastatā un stiegrojumā veidotas, pašas sevī noslēgtas formas.

Lautenbacha Niedrīšu Vidvutu Eglītis turēja daudz augstāk par Pumpura Lāčplēsi, to varot uzskatīt par latviešu klasisko eposu, līdzīgi Homēra darbiem. Vajadzētu turpmāk nākt esejām, maksimām un aforismiem kā franču 17. gadu simtenī, bet romāna, pilsonības dzīves sākumu attēlotāja, laikmets latviešiem nemaz vēl neesot sācies.

Ar visu lielo intelligenci Eglītis tomēr nebija tik krāsains un plastisks kā Virza, kas tieši Pirmā pasaules kaŗa sākumā paspēja izcelties latviešu rakstnieku vidū. Kārļa Krūzas laikmetā romānā Baltais avots attēlots, kā kaŗa pirmajās dienās satraukts un žestikulēdams, droši vien pret ienīstajiem vāciem ārdīdamies, Rīgas redakcijā ierodas dzejnieks Edgars Vērsme. Te vārda, uzvārda pirmie burti norāda, ka ar to domāts Viktora *Eglīša* kaŗa romānā Līdzvainīgie Virza figūrē kā uzņēmīgs, dzīvesprieka pilns gleznotājs Varskalis (daži gan tanī saskata arī Rozentālu kā prototipu). Šo pašu vārdu patapinājis Antons Austriņš savam romānam Gaŗā jūdze, tikai dzejniekam piedēvēti patiesi notikumi.

Sākumā kaŗš rādās raibs piedzīvojums („Ak, cik brīnišķi man ies!"), bet kad vācieši iebrūk Kurzemē, dzejnieks pārdzīvo vislielāko traģiku. Visa Kurzeme ceļas kājās un bēg, ieskaitot Billīšu saimniekus. Nomaldījusies vācu lode ķeŗ pierē māti, kas jau iesēdusies bēgļu ratos. Tās piemiņai viņš sarakstījis vienu no saviem skaistākajiem dzejoļiem.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

Toronto nodaļas vanadžu kopas 21. novembŗa vakarēšanā 20 vakarētājas DV namā noklausījās Birutas Senkāviča stāstījumu „Pie mūžības vārtiem" — par senajiem ticējumiem un kristīgo ticību Mirušo piemiņas dienā. Pēc tam vakarētājas strādāja rokdarbus A. Stradas un jostu aušanu L. Treimanes vadībā. Pēdējā šāgada vakarēšana 5. decembrī pl. 18.30 DV namā.

TLTA ģimnazijas 25 gadu jubilejas gadījumā 26. novembrī Latviešu namā notika ģimnazijas pirmā izlaiduma absolventes solistes Olgas Pētersones-Grikes (mecosoprāns) koncerts pianistes Marionas Fordas pavadījumā. Toronto koncertam dziedātāja bija izvēlējusies nopietnu programmu: E. Melngaiļa, A. Kalniņa, J. Vītola un J. Brāmsa skaņdarbus, nobeidzot ar A. Dvoržaka čigānu dziesmu ciklu. Piedevām tuvu pie simt klausītāju dzirdēja: Kā es varu nedziedāt? Aplausi un bagātīgās ziedu veltes beigās liecināja, ka dziedātāja iekarojusi klausītāju sirdis. Viņai koncerts paredzēts arī 2. decembrī Klīvlandē, turienes Latviešu koncertapvienības izkārtojumā.

Latviešu pensionāru apvienības 23. novembŗa sanāksmē 120 dalībnieku noskatījās Metro Safety filmu ar Satiksmes drošības departamenta ierēdņa paskaidrojumiem par ielu krustošanu un publisko satiksmes līdzekļu lietošanu. 7. decembrī sanāksmē izrādīs kultūrfilmas.

Latvijas mežkopju biedrības Kanadas kopas vadība un biedri rakstveidā sveica Londonā, Ontario, dzīvojošo mežkopi Hugo Upīti, kam 25. novembrī aprītēja 85 mūža gadi. H. Upītis dzimis Gaujienas pagastā, izglītojies Pēterpils meža institūtā. Latvijā uzņēmies mežu inspektora pienākumus Aizputē un noorganizējis Cīravas mežkopības skolu, būdams šīs skolas skolotājs un direktors. Vēlāk viņš bija Mežu departamenta direktors; par nopelniem apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni. Uzņemts par goda biedru Mežkopju un meža darbinieku biedrībā.

Korporācija Selonija 1956. gadā dāvināja ceļojošo balvu basketbolā sacensībām starp ASV un Kanadas latviešu vienībām. Vairākus gadus balvas izcīņa nebija notikusi, bet nule abu valstu meistarvienības — Ņujorkas Rakte un Toronto latviešu YMCA vienojušās, ka Selonijas balvas izcīņa šogad notiks 10. decembrī Toronto, Earl Haig kolledžas vingrotavā, 100 Princes Avenue. Sākums pl. 12.30 pēcpusdienā.

Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācijas sēde otrdien, 12. dec., Toronto, lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcas telpās pl. 20.

Astras apgādā decembŗa pirmajā pusē iznāks archibīskapa Arnolda Lūša dzejas krājums — Ceļinieks. A. Lūsis kā dzejnieks pazīstams jau no neatkarīgās Latvijas laika.

Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks lūdz aizrādīt, ka pēc 18. novembŗa akta Toronto viņa mājā bija rīkota informāla kafija lūgtiem viesiem un svētku rīkotājiem.

Dievturu Burtnieku sadraudzes Mārtiņu vakarā 25. novembrī vadoņa vietnieka J. Paliepa mājā draudzes priekšnieks A. Memenis stāstīja par latviešu Mārtiņu dienas tradicijām. J. Palieps runāja par seno zemaišu (zemgaļu) valsti un tās nozīmi vēsturē. Ieradās arī ķekatnieki.

Gleznotāja Ulža Gaiļa un skulptora Dzintara Mežuļa darbu izstādi kopā ar kanadiešu skulptoru Kolinu Gibsonu un gleznotāju Kentu Tatu atklās 9. decembrī pl. 8 The Art Work galerijā, 50 Bleecker Str. (Sherbourne un Carlton Str.) Dāvja Maksiņa izkārtojumā. Izstāde būs atvērta līdz 15. janvārim, no otrdienas līdz sestdienai, no pl. 11 — 16.

Sv. Jāņa ev. lut. draudzei 12. decembrī piepildās 30 pastāvēšanas gadi, ko draudze atzīmēs sestdien, 9. decembrī, pl. 19 ar jubilejas koncertu draudzes dievnamā, piedaloties Toronto vanadžu korim Zīle, vīru ansamblim Kalvis un jaunās paaudzes ērģelniekam Arnoldam Tirzītim. Svētdien, 10. decembrī, pl. 11 pateicības dievkalpojums archibīskapa A. Lūša vadībā, piedaloties mācītājiem A. Briedim, J. Cālītim, Ā. Čopam, I. Gaidem un K. Kuškēvicam no Hamiltonas. Dievkalpojumu kuplinās 12 dziedātāju ansamblis Brigitas Alkas vadībā; ērģelnieki J. Baruss un R. Āze. Pēc diekalpojuma akts baznīcas zālē, ko vadīs draudzes priekšn. J. Koncis. Kafijas galds. Sakarā ar draudzes 30 darbības gadiem, paredzēts attiecīgs 100 lp. biezs izdevums.

Sv. Andreja draudzes eglītes sarīkojums 17. decembrī pl. 15 ar dievkalpojumu un bērnu eglīti baznīcas zālē. Ziemsvētku uzvedumu ar svētdienas skolas bērniem iestudē A. Cēbere, I. Ķeniņa un E. Ķivle. Draudzes dāmu komiteja dāvinājusi svētku sainīšus. Aicināti piedalīties visi draudzes bērni.

Sv. Jāņa draudzes 17. dec. eglītes dievkalpojumā pl. 11 piedalīsies svētdienas skolas bērni un jaunieši ar Svēto rakstu lasījumiem un dziesmām, kā arī veidos Ziemsvētku ainu pie altāŗa. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē draudzes bērnu eglīte svētdienas skolas izkārtojumā ar azaidu un Ziemsvētku vecīša apciemojumu.

Skarboro Centenary slimnīcā 26. novembrī miris 74 g. v. Kārlis Arvīds Mantnieks. Aizgājēju, kam paliek dzīvesbiedre Edīte un māsa Elza Bēma ar ģimeni, 30. novembrī no Rosara apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis.

Toronto latviešu luterāņu jaunieši ceturtdien, 21. decembrī, pl. 17.30 pulcēsies Sv. Jāņa baznīcā, lai sesto gadu pēc kārtas apciemotu slimos un vientuļos ļaudis mācītāju I. Gaides un J. Cālīša vadībā. Pēc apmeklējumiem jaunieši pulcēsies svētbrīdī Sv. Jāņa baznīcā. Vēlamie apmeklējumi pieteicami mācītājiem I. Gaidem un J. Cālītim.

Sidrabeniešu vakarā ierosinātajam klavieŗu fondam pirmo iemaksu 500 dol. izdarījuši draudzes locekļi Ērika un Voldemārs Apsīši, tā pamudinot arī citus labvēļus atbalstīt ar saviem ziedojumiem klavieŗu iegādi Sidrabenes sabiedriskajai ēkai.

Māc. J. Cālītis 14. novembrī uz Glendēles kapiem izvadīja 12. novembrī Sanibrūk slimnīcā mirušo 52 g. v. Alfredu Barbaku. Nelaikis atstāj Toronto dzīvesbiedri Ainu.

TLTA ģimnazijas 25 gadu jubilejā Biruta Senkēviča-Ziemane un Voldemārs Ziemanis ziedojuši 50 dol., tā atpērkoties no Ziemsvētku apsveikumu sūtīšanas.

DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglītes vakars pieaugušiem sestdien, 16. decembrī, pl. 19 DV namā. Svētbrīdi vadīs māc. J. Cālītis. Priekšnesumus pieteiks V. Kalniņš. Paredzēta pašapdāvināšanās. DV vanadžu kopas bērnu eglīte svētdien, 17. dec., pl. 15 DV namā. Priekšnesumos mazo bērnu grupas (no 3. — 12 g.v.) dejas Sarmītes Māliņas vadībā. Ciemosies Ziemsvētku vecītis. Bērni iepriekš piesakāmi pie S. Ozolas, tālrunis 231-9618.

Toronto latviešu skolas Valodiņa 18. novembrīa aktā bija pulcējušies ap 100 dalībnieku. Aktu ar uzrunu ievadīja skolas administrātors Aivars Vinters. Māc. J. Cālītis pastāstīja par Latvijas karoga krāsu nozīmi. Skolas saimi uzrunāja LN AK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Valodiņas mūzikālā ansambļa pavadījumā izskanēja mūsu valsts himna. Ansamblī spēlēja Māra Gulēna, Juris Vinters (1. vijole), Laima Gulēna (brača), Austra Gulēna (čells), Andris Miezītis (tūba), Pauls Bergmanis un Silvija Vintere (ģitāra), Mārtiņš Gaide (stabule) un Aiva Vintere (klavieres). Skolas audzēkņi bija sagatavojuši priekšnesumus. Skolas pārzine Tonija Krūka no Bostonas bija atsūtījusi skolēniem veltījumu.

Sv. Jāņa dr. dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš 25. novembrī bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu. Kā parasti, lielāko piekrišanu guva M. Hausmanes vadītā loterija ar 3600 lozēm, kuŗas visas izpirka. Arī bufete, kuŗā galvenais kārums bija brieža cepetis, bija iecienīta. Ap 80 mārc. piparkūku jau izpirka pašā sākumā. Virtuves galvenās saimnieces bija V. Luce, E. Reinfelde, N. Tanne un Z. Zlemīte, bet bufeti vadīja Dr. Ņ. Černavska. Galdus pārzināja V. Lauge. Pie ieejas darbojās Palīdzības darba galds H. Mangales un B. Bušmanes vadībā, iegūstot šim mērķim 290 dol. Ž. Bērziņa dāvātā laša svara noteikšanā no 75 dalībniekiem pareizo svaru (9 mārc. 8 unces) noteica Emma Dzeguze. Šo sacensību vadīja Ārija Grasmane. Piekrišana bija arī S. Vasarāja medus stendam. Sienas segu un paklāju novietni vadīja Agra Spitterle. R. Šteinbergam bija kartīšu stends, bet Indrai Ancānei dzimtenes ainavu novietne. Grāmatu galdu vadīja Milda Kvēpa. Labus panākumus guva arī A. Kalviņa vadītais DV grāmatu galds. Plaša bija A. Gugāna vadītā daiļamatnieku novietne. Gleznas bija izstādījusi Veneranda Vabale no Niagaras.

Kanadiešu mednieku un makšķernieku klubs 19. novembrī Fort York šautuvē bija sarīkojis šaušanas meistarsacīkstes, kuŗās jau trešo gadu piedalījās arī vanagi. 49 šāvēju vidū bija 6 latvieši. Jau trešo gadu pēc kārtas meistara godu izcīnīja Pēteris Grauds (292 punkti no iespējamiem 300), N. Ozoliņš — 291, O. Zvirgzdgrauds — 280 un A. Rūdolfs — 275. Arī komandu sacensībā uzvarēja latvieši. Dāmu klasē meistartitulu ieguva Laura Rūdolfa, kas ir arī nodaļas meistare. Vanagi aicināti piedalīties arī Skarboro kluba sacīkstēs.

Toronto mednieku un makšķernieku kluba mednieki šogad nomedījuši 4 alņus un 1 briedi. Sākoties alņu medību sezonai, uz Džeraldtonas medību rajonu devās 6 mednieku grupa: J. Atkauķis, A. Kristapsons, H. Leitis, J. Miķelsons, J. Muskats un J. Veckers. No šīs grupas pa alņu bullim nomedīja A. Kristapsons un J. Muskats. Arī otra grupa, J. Atmata, P. Grava un M. Grokaufmanis, medīja šinī apkārtnē. Alņu bulli nomedīja P. Grava. Kluba biedrs G. Paeglis bija devies uz Kvebekas provinci. Arī viņš ieguva alņu bulli. Briežu medībās Bankrofttas rajonā, ap 185 jūdzes no Toronto, bija devušies 12 mednieki. Briedi nomedīja J. Miķelsons.

Latviešu katoļu vienības gadskārtējais Rudens sarīkojum 25. novembrī Latviešu namā bija pulcinājis ap 170 apmeklētāju. Dāmu komitejas mantu loterija izlozēja 356 laimestus, un to vadīja komitejas priekšniece J. Pērkone ar palīdzēm J. Plavinsku, V. Reinsoni un D. Niedru. Bufeti vadīja V. Niedra ar palīgiem L. Repšu un I. Rubuli. Par atspirdzinājumiem rūpējās A. Vuciņš ar L. Beinaroviču. Deju mūziku spēlēja Runči. Sarīkojumu vadīja vienības prīekšnieks V. Miklašēvics.

Mednieku un makšķernieku kluba šīs sezonas tītaru šaušanas pēdējās sacīkstes 25. novembrī Bērzainē bija pulcinājušas 100 dalībnieku. Šoreiz izšāva rekordskaitli — 94 tītarus. Veiksmīgākie šāvēji: K. Blumbergs, A. Mīme, O. Zvirgzdgrauds (katram 4 tītari). Pārējie veiksmīgākie — hamiltonieši V. Krauklis ar R. Mierkalnu jun., H. Leitis, I. Eglītis, O. Lepše, A. Ruža un H. Brakfūzens (3). Desmit šāvēji ieguva katrs 2 tītarus, bet 41 — pa vienam. Šaušanu vadīja A. Mackars, J. Veckers (baložu šaušanu), J. Birznieks, K. Blumbergs, I. Kārkliņš (vadīja mērķī šaušanu), Hilda Auptmane, A. Brencis, K. Šverns (laimes apli). Kluba tradicionālā Zaķu balle 13. janv. pl. 19.30 Latviešu namā.

DV šacha kluba ātrspēles turnīrs 10. decembrī pl. 15 DV namā. 1979. g. šacha meistarības izcīņas spēles sāksie 7. janvārī pl. 15 DV namā. Aicināti piedalīties visi šacha spēļu cienītāji, neatkarīgi no piederības pie DV organizācijas. Pirmās un otrās v. ieguvējiem paredzētas balvas. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās pie kluba vadītāja N. Brasliņa — tālr. 691-3163 — vakaros.

ATPĒRCIETIES

no Ziemsvētku apsveikumiem, ziedojot Latvijas Brīvības fondam. Iemaksas vai pieteikumi sūtāmi: Latvijas Brīvības fonds, c/o Dr. Ad. Šteins, 33 King Str. W., Bolton, Ont. L0P 1A0, telef. (416) 857-1344. Iemaksas jau izdarījuši: M. Čulītis, A. Joma, A. Šteinbachs, Dr. A. Vanags, Ž. Bukovskis un Dr. A. Šteins.

TLTA ģimnazijas ilggadējai direktrisei V. Slaviešai 25 gadu jubilejas svētkos apbalvojumu un adresi pasniedz TLTA vadītājs A. Sudmalis. Foto: J. Liģers

Dieva svētīts mūžs

Mēdz sacīt, ka cilvēks, kas nodzīvojis gaŗu mūžu, spēj uz to atskatīties kā uz kalnu, kuŗam pārieti pāri. Ceļš pāri kalnam nekad nav nolīdzināts tik gluds, ka neviens olis nebūtu ievainojis gājēja pēdas, neviens dadzis vai nātre nebūtu iedzēlusi. Un tomēr — dažs pagātnē spējam atskatīties ar smaidu, atceroties labo, gaišo, svētīgo, kas bijis piešķirts no Dieva kādam gaŗam mūžam.

Zinu, ka Lilijas Tregubenko 85 gadu mūžs nav bijis tikai saulē mirdzoša gluda taka. Ir bijuši oļi un akmeņi un dadži viņas dzīves ceļā, tomēr šis māmuļas mīļais, siltais smaids liecina, ka viņas sirdī mīt Dieva iedēstīta mīlestība pret otru cilvēku — saviem tuviniekiem, paziņām, draugiem, savu baznīcu un bāreni dzimteni.

Lilija Tregubenko ir dzimusi Rīgā, 1893. gada 10. novembrī. Tur arī uzaugusi, mācījusies skolās un apprecējusi savu mūža draugu Kārli, kas jau atdusas Kanadas kapu smiltīs. Viņas ģimenē uzauguši divi bērni. Dēls palicis Latvijā, meita Helma ar znotu Jāni Kukuru dzīvo Toronto pievārtē — Etobiko. Šajā paspārnē jubilāre vada savas vecuma dienas, priecādamās par mazdēliem, kas viņu atbrauc apmīļot.

Lilijai ir seši mazbērni un četri mazmazbērni pa abām bērnu ģimenēm. Nupat viņa bērnu, draugu un paziņu pulciņā nosvinēja savu 85. dzimšanas dienu. Jubilāres sirds siltumu izjuta katrs. Reti esmu sastapusi kādu šajā vecumā, kas apveltīts ar tik gaišu prātu, tik plašām interesēm literātūrā vai citās mākslās kā šī latviešu māmuļa. Lai Dievs bagātīgi svētī viņai vēl piešķirtos dzīves gadus!

Irma Grebzde

Lilija Tregubenko

Latviešu karavīra daudzinājums

Cīnītāju atceres vakarā 25. novembrī DV namā Toronto runāja virspulkvedis A. Silgailis, kas ar saviem 83 mūža gadiem ir vecākais Leģiona virsnieks. Viņa runas temats bija: „Latvietis kā cīnītājs pagātnē un šodien". Apm. 45 minūšu garā stāstījumā A. Silgailis pakavējās pie Latvijas ģeogrāfiskā stāvokļa, mūsu lielajiem kaimiņiem un to tieksmēm pēc Latvijas zemes jau kopš mūsu senvēstures. Latviešu karavīri varonīgi cīnījušies par savu zemi. Ja pēdējā pasaules karā tie bija spiesti nolikt ieročus, tā nebija viņu vaina. Daudzi cīnījās vēl pēc kapitulācijas. Par mūsu leģionāru cīņām tagad runā citu tautu vēsture. Kāds augstāks franču militāro notikumu vēsturnieks raksta, ka pēc Kurzemes cietokšņa piespiestās kapitulācijas daudzi latviešu karavīri vēl ilgu laiku cīnījušies ar iebrucējiem.

Runājot par pašreizējo laiku, referents aicināja saglabāt aukstu prātu, vadoties no tagadējām situācijām pasaulē. Pirmais un galvenais mūsu uzdevums ir saglabāt latvietību. Mūsu politiskajam darbam jābūt labi organizētam, jo dalīts darbs nesekmē, bet bremzē. Tauta dzimtenē morāliski jāatbalsta, lai tā nejustos viena un aizmirsta. Pastiprināmi raidījumi uz okupēto Latviju, literatūras iesūtīšana, sekmējami dzimtenes apciemojumi. Mums jāzina, ko tauta dzimtenē domā.

A. Silgailis arī pastāstīja par tikšanos ar latviešu jūrniekiem Halifaksā pirms daudz gadiem. Viņu vidū bijis pat kāds komisārs. Divatā viņš atzinis, ka ir lepns uz savu latvieša izcelsmi. Katram dzimtenes apciemotājam jāatgriežas tādam pašam kā aizbraucis un aktīvi jāturpina sabiedriski politiskais darbs savas apspiestās tauta labā. Ja kāds atgriezies citāds, tas būs bojāts auglis.

Jaunatnei tuva mūsu tauta, bet tai nav tādas pieredzes kā mūsu vecākai paaudzei: tādēļ mums tai jāpalīdz, jo tā ir mūsu cīņas turpinātāja.

No Latviešu virsnieku apvienības Kanadā ar 11. Dobeles pulka devīzi — Es karā aiziedams, sirdi slēdzu akmenī, sveicināja vltn. V. Dreifelds, aicinādams bezkompromisa cīņai un visus spēkus veltīt Latvijai. No Plkv. O. Kalpaka baltaljona runāja pārstāvis K. Tannis, atceroties senās Liepājas dienas, kad brīvprātīgi pieteicies cīnītāju rindās, lai gan pēc auguma bijis trešais ierindā — no otra gala. K. Tannis vēl norādīja, ka nepievienojas plkv. A. Silgaiļa dažām domām.

No vecajiem strēlniekiem runāja kpt. O. Dzērvītis, kas pateicās DV nodaļai par rīkoto vakaru. Latviešu karaspēka invalidu apvien. priekšnieks Kanadā G. Krustiņš pakavējās pie invalidu savienības dibināšanas pirmsākuma 1919. gadā. Runātājs uzsvēra sadarbības nepieciešamību ar DV organizāciju, pateicās sabiedrībai par atbalstu un beidza vārdie: „Visu par Latviju!" Krītušo karavīru pieminekļa padomes priekšsēdis V. Tikiņš norādīja uz mūsu valstsvīra Zigfrīda Meierovica izteikto viedokli:: „Mēs esam latvieši, tas mūs vieno!" Arī viņš cildināja DV organizāciju ar nākotnē vērstu skatu.

Karavīra daudzinājuma vakaru, kas bija pulcinājis 80 dalībnieku, galvenokārt vecos cīņu vilkus, ar svētbrīdi ievadīja māc. I. Gaide. Sarīkojumu vadīja V. Kalniņš. Klausītāji sirsnīgi aplaudēja baritonam Jurim Cīrulam par vakara noskaņai skandētām dziesmām. Sevišķi patika — Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme un Karogs. Pavadītāja bija pianiste Tonija Levitāne. Tāpat piekrišanu guva Birutas Senkēvičas skandējumi par strēlniekiem, kalpakiešiem un leģionāriem.

Pateicības vārdus atceres sarīkojuma sekmētājiem veltīja DV nodaļas priekšsēdis Z. Akots. Vakars izskanēja ar DV dziesmu.

Vanadzes priekšnieces Margrietas Dumpes vadībā bija rūpējušās par visai bagātīgu cienasta galdu.

O. K.

Divas Toronto latviešu skolas savā 18. novembŗa svinīgajā aktā. Augšējā attēlā TLB sestdienas skola. Pie Latvijas karoga 8. klases audzēknis Arnolds Legzdiņš. Apakšējā attēlā Valodiņas audzēkņi uzvedumā „Kurzeme — Zemgale — Vidzeme — Latgale" rakstos un dzejā stāsta par šiem Latvijas novadiem, beidzot ienesot klingeri ar 60 svecītēm, simbolizējot Latvijas sešdesmit gadus. Foto: J. Liģers

PBLA aicinājums

PROTESTĒSIM PRET PADOMJU TIESAS SODU NIEDREM UN SKUDRAM

Okupētās Latvijas padomju tiesas spriedums pret Laimoni Niedri un Jāni Skudru par spiegošanu balstās uz smieklīgu padomju varas fabrikāciju. Niedre no Zviedrijas un Skudra no okupētās Latvijas savāca un izplatīja fotogrāfijas un rakstus par okupēto Latviju, kas, protams, reāli rāda arī to, kā padomju vara ir izpostījusi Latviju. Informācijas izplatīšana, kas rāda izpostītās baznīcas un lauku sētas, ir padomju varai kaitīgāka nekā raķešu bāzu fotografēšana, kas citām lielvalstīm būtu nevērtīga, jo tās šādas fotografijas iegūst nepārtraukti, vissīkākās detaļās ar militāro satelītu palīdzību.

Lai slēptu savu īsto Latvijas apspiešanas politiku, padomju režīmam bija nepieciešams lietot melu apsūdzību, izpostīto baznīcu torņu vietā liekot militāras raķetes. Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība aicina latviešus visā pasaulē protestēt pie padomju sūtniecībām, konsulātiem, tūristu birojiem, Apvienotām Nācijām un citām starptautiski politiski nozīmīgām vietām, lai ar uzskatāmu materiālu palīdzību atmaskotu šo padomju melu tiesu un parādot patiesā gaismā, padarītu to smieklīgu. Tikai plaša publikācija un īsto faktu atklāšana brīvajai pasaulei presē, informācija valdībām un baznīcu organizācijām var palīdzēt atvieglot Laimona Niedres un Jāņa Skudras likteni.

Ilgvars Spulners, PBLA valdes priekšsēdis

18. novembris Bostonā

Latvijas proklamēšanas atceres svinības Bostonā bija pulcinājušas pilnu „New England Mutuhal" zāli, kur pie ieejas bija uzraksts angļu valodā par Latvijas atceres svinībām. Mesačuzetas gubernātors M. Dukakis 18. un 19. novembrī bija izsludinājis par Latvijas dienām, pie kam proklamācijas teksts šoreiz bija daudz tiešāks Latvijas traģiskajam stāvoklim nekā agrākajos gados. The Boston Herald American bija ievietota mūsu tautietes L. Eglītes vēstule par Latvijas labajiem gadiem, tāpat atzinīgus vārdus bija veltījis lietuvju laikraksts Keleivis, kura redaktors J. Sonda personiski ieradās svinībās. Atceres svētku dalībnieki pieņēma rezolūciju, pratot ASV prezidentam Kārteram kāpināt Latvijas atbrīvošanas centienus. Līdz ar svētku programmu svētku dalībnieki saņēma skrejlapu par Rīgā notiesāto Laimonu Niedri, ko angļu valodā izplata PBLA.

Saulainā 18. novembŗa diena ikvienam deva iespēju apmeklēt Latvijas 60 gadu dibināšanas atceres svinības. Pēc skautu un gaidu karogu ienešanas A. Ogas vadībā māc. Fr. Ruperts teica svētrunu. Sarīkojumu vadīja jaunās paaudzes sabiedrisks darbinieks Mārcis Voldiņš, kas tagad darbojas ALTS valdē. ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš savā plašajā svētku runā pieminēja vēsturiskās fineses Latvijas pagātnē un tagadnē. Viņš aicināja tautiešus kāpināt sabiedrisko un personisko darbu Latvijas brīvībai. Sekoja abas himnas, un tad PBLA Kultūras fonda priekšsēdis L. Reiters ziņoja par apbalvotajiem dažādās zinātnes, mākslas un literatūras nozarēs. Starp apbalvotajiem bija arī trīs bostonieši, kas izpelnījās kuplus aplausus, jo L. Reiters tiem varēja balvas pasniegt pats. Tie bija tautas deju speciāliste L. Āboliņa, rakstnieks Olģerts Liepiņš un žurnālists Osvalds Akmentiņš. Dažādas balvas saņēma arī Bostonas latviešu skolas audzēkņi. Tās pasniedza skolas priekšniece M. Šlesere. St. Dulevskis ziņoja par jauniem dalībniekiem Latvijas brīvības fondā, kur tikko kā iestājies Andrejs Rozītis no Netikas u. c.

No lietuviešiem sveicināja Bostonas lietuvju padomes priekšnieks Čaple, kas dzimis Liepājā, no Amerikas ukraiņu kongresa — Orests Sudlaks. Savā sirsnīgajā runā viņš pieminēja tos latviešu patriotus, kas sadarbojušies ar ukraiņiem Apspiesto tautu nedēļā, un kā pirmos minēja nelaikus māc. O. Blūmīti un V. Lambergu. Pirmo reizi bija arī poļu delegāts, kas pārstāvēja poļu karaspēka veterānus. Rakstveida sveicienus bija sūtījis Dr. A. Dinbergs no Latvijas sūtniecības Vašingtonā, senātors Bruks, Bostonas igauņu biedrība un Jaunanglijas baltiešu apvienība.

Plašu koncerta programmu deva Kanadas vanadžu koris Zīle ar stīgu kvintetu diriģenta A. Purva vadībā. Vairākas dziesmas nācās atkārtot, jo Zīles priekšnesums bija vienreizējs. Katra dziedātāja atzinībai saņēma sarkanu rozi un ilgus aplausus. No koŗa solistēm jāpiemin Dzidra Egle, Kristīne Vikmane, Ilze Dekarlo un Ženija Vītola, kas savu uzdevumu veica iejutīgi koŗa kopējā disciplīnā.

Pēc tam viesi un atceres dalībnieki baudīja glāzi šampanieša, kas bija apgādāts šim gadījumam.

Nākamā dienā Latviskā mantojuma fonds Valentīnas un Silvestŗa Lamberga sakārtojumā sniedza 1 stundu garu programmu WCRB radio raidītājā. Abus pašaizliedzīgos darbiniekus ar atzinības rakstu bija pagodinājusi ALA, un šo diplomu viņiem pasniedza Elvīra Arone valstssvētku aktā. Abi darbinieki šo programmu ik svētdienas vada jau gadiem, blakus mūzikai amerikāņu klausītājus iepazīstinot arī ar Latvijas problēmu.

O. A.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

2. un 3. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

3. decembrī pl. 16 Sv. Andreja baznīcā „Tam Kungam jauna dziesma" — garīgs koncerts jauno mākslinieku un koŗa izpildījumā .

7. decembrī pl. 14 Latviešu namā Toronto pensionāru apv. kārtējā sanāksme ar kultūrfilmas izrādi.

9. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes dievnamā Jubilejas koncerts, atzīmējot Sv. Jāņa draudzes 30 gadus. Piedalās Zīle, Kalvis un ērģelnieks Arnolds Tirzītis.

16. decembrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. eglītes vakars pieaugušiem.

17. decembrī pl. 15 DV namā eglītes vakars bērniem.

17. decembrī pl. 15 DV namā eglītes vakars bērniem. Bērni pieteicami pie Silvijas Ozolas, tālr. 231-9618.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas

KONCERTI

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Graubiņas (vijole) koncerts.

17. decembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā draudzes bērnu eglīte ar svētdienas skolas bērnu uzvedumu „Svētās nakts eglīte".

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšana.

31. decembrī Latviešu namā Jaungada sagaidīšanas balle. Spēlēs Rundi.

1979. GADĀ

20. janvārī pl. 19.30 Tartu kolledžā, 310 Bloor Str. W. Studenšu korp. kopas slēgts tējas vakars. Biļetes: tālrunis 766-5391.

27. janvārī DV namā Ķirbēnu sapulces 60 gadu atcere.

24. februārī pl. 19.30 Daugaviņas kārtējais Baltiešu vakars.

22. aprīlī (svētdien), pl. 17. vanadžu koŗa ZĪLE 7.gadskārtējais koncerts Toronto univers. mūzikas fak. ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

HAMILTONA

31. decembrī DV Hamiltonas nod. rīko Jaungada sagaidīšanas balli Roberts restorānā ar siltām vakariņām. Deju mūzika. Pilna bufete. Šampanietis.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī pl. 21 Beacon Motor Hotel telpās DV nod. rīkotā Jaungada sagaidīšana. Biļetes iepriekš pārdod un galdiņus rezervē A. Freimanis, tel. 682-9725, dienā, un M. Zvejnieks, tel. 937-1169, vakaros. Spēlēs Rundi.

Koncerts Latvijas 60 gadu dibināšanas atceres dienas ieskaņai Broka universitātē Sv. Katrīnās. Attēlā 200 dziedātāju un simfoniskais orķestris 200 klausītāju priekšā. Foto: J. Liģers

Koncerts Latvijas 60. gadadienai

Latviešu koncerta triumfs. — Tā rakstīja Sv. Katrīnu laikraksts The St. Catharines Standard 13. novembŗa numurā par astoņu vietējo latviešu organizāciju rīkoto koncertu Broka universitātē, kuŗu noklausījušās ap 700 personas. — Tie, kas nebija ieradušies, daudz zaudēja, jo tas nebija parastais etniskais koncerts, — raksta minētais kanadiešu laikraksts un turpina: „To bija vērts noklausīties. Sv. Katrīnu simfoniskais orķestris kopā ar 200 koristiem atskaņoja latviešu mūziku, kas dziļi sakņojas latviešu tautasdziesmu tradicijās. Orķestŗa pavadījumā tas bija viskrāšņākais izpildījums. Apvienotie Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu koŗi diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā nodziedāja trīs skaistas tautasdziesmas: Jāzepa Vītola Rīgā pirku sirmu zirgu, vienu no populārākām tautasdziesmām Pūt, vējiņi (A.Jurjāna) un J. Kalniņa Kuŗš putniņis. Baritons Jānis Kļaviņš dziedāja solo partiju Bruno Skultes kantātei Dziesmu vairogs kopā ar orķestri."

Recenzente E. H. Lamparde raksta, ka programma ievadīta ar J. Vītola drāmatisko uvertīru Op. 21, raksturojot to par skaistu, nacionālas mūzikas atskaņojumu. Iepriecinoši bijis noklausīties tā paša komponista skaņdarbu Beverīnas dziedonis koŗa un orķestŗa sniegumā. Īpašu akcentu koncertam piešķīris lielais koris — koristes savos krāšņajos tauta tērpos, sagšās, vainadziņos un aubēs. Orķestris diriģenta Arvida Purva vadībā brīnišķīgi atskaņojis Jāņa Mediņa Āriju no Svītas Nr. 1, kas bijusi „melodiski skaista, dziļi emocionāla un izteikti liriska."

A. Purvs diriģējis arī Alfreda Kalniņa korim un orķestrim komponēto ievadu operas-Baņuta 3. cēlienam. Recenzentei bijis brīnišķīgs baudījums noklausīties liriskās melodijas. Andreja Jurjāna kantāti Tēvijai ar kori un orķestri solo dziedāja Skaidrīte Hildebrante.

Recenzijā beigās pieminēts, ka latviešu dziesmu svētki sākti vairāk nekā pirms simt gadiem un šo tradiciju turpina vēl tagad ar tūkstošiem dziedātāju no visa Ziemeļamerikas kontinenta.

Sv. Katrīnu organizāciju padomē darbojas priekšsēde Marta Dālberga, vietnieks Pēteris Vasariņš un locekļi Ārija Freimane un Marga Eizāna. Koncertā piedalījās dziedātāji no astoņiem koŗiem: Sv. Andreja draudzes koris (dir. A. Purvs), Dainas koris (Alma Skudra - Kārkliņa), vīru koris Viesturs (J. Baruš̆s), DV sieviešu koris Zīle (A. Purvs), vīru ansamblis Kalvis (J. Dzeguze), DV vīru koris Kanadā (A. Pērkons), Hamiltonas Kristus draudzes koris (A. Skudra - Kārkliņa) un Sv. Katrīnu sieviešu koris Senatne (Kārkliņa).

Ziemsvētku tirdziņš TV raidijumā

Latviešu žurnālists un CFTO televīzijas raidītāja reportieris — Aleksandrs Kalniņš bija saņēmis uzdevumu uzņemt filmā kādu no etniskajiem Ziemsvētku tirdziņiem, kādi tagad notiek Toronto. Pagājušā gadā viņš bija filmējis ukraiņu Ziemsvētku tirdziņu, bet šogad bijusi izvēle filmēt vācu vai latviešu tirdziņu. Protams, viņš izvēlējies latviešu. 25. novembrī, kad bija jāizdara filmēšana, tirdziņš bija Sv. Jāņa draudzē, kuŗu A. Kalniņš tad arī uzņēmis pārraidījumam. Filmu CFTO pārraidīja nākošās dienas vakarā „World beat News" programmā. Ziņu komentētāja Žekija Perina pastāstīja par latviešu Ziemsvētku tradicijām un tirdziņu. Parādīja galvenokārt latviešu daiļamatniecības izstrādājumus, kā arī tirdziņa apmeklētājus, kas nogaršo latviešu kūkas un Ziemsvētku cepumus. Arī ukraiņiem pērngad bijis bagātīgs Ziemsvētku cepumu galds, un tie TV filmu operātoru uzņēmuši ļoti viesmīlīgi, atminas A. Kalniņš.

—ls—

„Latvju raksti"

autore A. Dzērvītis.

Grāmatas otrais iespiedums vēl dabūjams: DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5 un L. Rūmaka grāmatnīcā, 27 Miller Place, Hemstead N. Y. 11550, U.S.A.

Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņā Toronto, kā katru gadu, arī šoreiz bija bagātīga dāvanu izvēle. Attēlā O. Mežules latviskās jostas apbrīno 5 gadus vecā Krista no Orilijas, Ont. Šovasar Saulaines bērnu nometnē viņa iemācījusies aust grāmatu zīmes.

Foto: J. Liģers

Palikt pie savas tautas ir tikums

TLTA ĢIMNAZIJAS 25 GADU SVĒTKI

Pagājušā nedēļas nogalē dažādo sarīkojumu virknē iezīmīgākais bija Toronto Latviešu Tautas Augstskolas ģimnazijas 25 gadu jubilejas sarīkojums ar dažādiem notikumiem divas dienas. Ja vēl pieskaita 1. izlaiduma absolventes Olgas Griķes - Pētersones koncertu svētdien Latviešu namā, tad jubileja ilgusi trīs dienas. To ievadīja piektdien ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā, piedaloties visiem trim garīdzniekiem, iepriekšējiem un tagadējiem skolotājiem — māc. Ā. Čopam, A. Briedim un J. Cālītim. Ērģelniece bija ģimnabijas absolvente Gundega Melli. — Kad klašu audzinātāju vadībā ģimnazisti bija ieņēmuši savas vietas baznīcas solos, skolas karogu ienesa 4. kl. audzēkņi Mārtiņš Kunaus, Dace Veinberga un Viviana Vasarāja. 1. izlaiduma absolvents Guntis Ezers saņēma karogu un novietoja uz altāra statīvā.

Sākuma liturģiju vadīja māc. A. Briedis, spredikoja māc. Ā. Čops, apcerot Jāņa ev. vārdus — patiesība darīs jūs brīvus. Par mācību galveno mērķi mācītājs saskatīja patiesības meklēšanu un patiesības atzīšanu. Gadu simteņiem latviešu tautas vēsture bijusi vācu minoritātes vēsture latviešu tautai, bet tagad to raksta no komūnistiskās partijas viedokļa, tāpēc skolas uzdevums ir cauri meliem tikt pie īstās patiesības. Tautas atmodas laikmetā palikšanu pie savas tautas uzskatīja par tikumu, paceļot šo jautājumu ētiskā plāksnē. Ģimnazijas uzdevums ir iedvest savos audzēkņos lepnuma apziņu par savu tautu.

Māc. J. Cālītis pieminēja mūžībā aizgājušos skolotājus un vienu skolēnu.

Dievkalpojums izskanēja ar Leonīda Breikša dziesmu Svēts mantojums.

Aktā baznīcas zālē 4. kl. audzēkņi ienesa karogu, mūzikas pavadījumu spēlējot Dacei Cielavai. Absolvents Andris Liepiņš, atklājot aktu, mudināja neatrauties no savas tautas un uzturēt dzīvu ticību savai valodai, tradicijām un brīvai Latvijai.

TLTA priekšsēdis A. Sudmalis pastāstīja par ģimnazijas tapšanu, kā arī pateicās ģimnazijas skolotājiem un pieminēja, ka līdz ar ģimnazijas 25 gadu svētkiem tikpat ilgs laiks skolas darbā ir arī pašreizējai direktrisei V. Slaviešai.

LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks referēja par tematu Paaudzes, pieskaroties divu vēstures filozofu Spenglera un Toinbija uzskatiem tautu attīstībā, saistot ar latviešu gara dzīves veidošanos. Paaudzēm, kam bijusi laime uzaugt brīvajā Latvijā, Latvijas mirdzums jānodod tālāk nākamām audzēm.

21. izlaiduma absolventa Ivara Melnbārža runas temats bija TLTA ģimnazijas absolventu atziņas un nākotnes novēlējumi. Dzimtā valoda, runātājs uzsvēra, paplašina dzīves pieredzi un ir vienīgā atslēga uz latvietību.

Direktrise V. Slaviešа stāstīja par neuzrakstīto ģimnazijas vēsturi — par ģimnazijas idejas ierosinātājiem, tās atbalstītājiem un skolas tapšanu. Pirmie skolas gadi bijuši iezīmīgi ar vienotu skolas saimi un ideāliem, kam par pamatu liktas neatkarīgās Latvijas ģimnazijas tradicijas. Direktrise pieminēja arī dažādos vējus, kas gājuši pāri skolai, taču tie laimīgi pārdzīvoti.

TLTA priekšsēdis nolasīja TA piešķirto atzinības rakstu direktrisei V. Slaviešai.

Pirmais apsveica archibīskaps A. Lūsis, pasniedzot 250 dol. no Rītdienas fonda un 100 dol. no Kanadas latviešu draudzēm. No Sv. Andreja draudzes sveicināja dr. priekšn. J. Pētersons un pasniedza aploksni, no Sv. Jāņa dr. priekšnieks J. Koncis (aploksne), no katoļu dr. V. Miklašēvics (sen) — aploksne, no LNAK V. Upeslācis; LNJAK priekšsēde Baiba Rubesa atjautīgā un veiklā stāstījumā minēja, ka LNJAK kuŗas locekļi gandrīz visi ir ģimnazijas absolventi, nolēmuši pasniegt direktrisei V. Slaviešai atzinības apliecību, B. Senkēviča sveicināja no Toronto Katoļu apvienības, no TLB sestdienas skolas pārzinis J. Ozols, no DV Kanadas valdes V. Plūdons, paziņojot, ka TLTA ģimnazijai piešķirta plkv. V. Januma balva 1000 dol. apmērā, ko varēs pasniegt tikai 6. janvārī. Bez tam V. Plūdons pasniedza arī aploksni. No Toronto korporāciju kopas sveicināja sen. Dr. A. Vanags, akadēmiskās vienības Austrums pārstāvis A. Zaķis (aploksne), no prezidenta K. Ulmaņa piemiņas komitejas R. Roze, nododot ģimnazijai 25 eks, grāmatu Degsme, no Kanadas skautu jendas S. Leimanis; 1. izl. absolvents Edvins Kalniņš paziņoja, ka atlikumu no absolventu salidojuma nodod skolai. Bez tam vēl bija rakstveida apsveikumi.

Koncerta daļā dzirdējām ģimnazijas absolventu pianistu Pēteri Zariņu un 1. izlaiduma absolventes Olgas Pētersones - Griķes izpildījumā trīs dziesmas, pavadot 2. izl. absolventei Brigitai Dobelei - Alkai. Bez tam vēl ģimnazijas orķestris Mārtiņa Kunava vadībā atskaņoja Pēteŗa Zariņa kompoziciju un koklētājs Visvaldis Freimanis savu priekšnesumu.

Pēc gaŗās oficiālās daļas notika sadraudzības vakars pie vecāku ļoti bagātīgi sarūpētā kafijas galda. Broadview Delikatessen īpašniece A. Miķelsone skolai bija dāvinājusi lielu klingeri, ko ienesa ar 25 degošām svecēm un kas ģimnazijas direktrisei bija jānopūš.

Sestdienas rītā Latviešu namā bija rīkotas paneļa diskusijas, pēcpusdienā teātŗa izrāde — Lidijas Auzānes - Tīcmanes traģikomēdija Nāra Hugo Miķelsona vadībā; tēlotāji — ģimnazijas absolventi, bijušie Drāmas pulciņa dalībnieki.

Vakarā absolventi pulcējās uz salidojumu Lietuviešu namā. Viesus saņēma namamāte Edīte Ezera un namatēvs ģimn. inspektors O. Sils. Bija prieks tikties ilgi neredzētiem skolas biedriem savā starpā, prieks skolotājiem redzēt savus audzēkņus pieaugušus un nostiprinājušos dzīvē. 1. izl. absolv. Guntis Ezers apbalvoja dir. V. Slaviešu ar sarkanu rožu pušķi — par katru nokalpotu skolas gadu vienu rozes ziedu, bet pārējos klātesošos skolotājus — katram vienu sārtu rozi. Salidojums bija skaista svētku izskaņa.

Ģimnazija bija sagatavojusi 25 gadu jubilejas izdevumu 140 lp. apmērā ar dažādiem skolas vadības, skolotāju un audzēkņu rakstiem, foto attēliem, kā arī ļoti interesantiem statistiskiem datiem.

—ez—

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 25 gadu atceres svētkos Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē. Pirmajā rindā no kreisās V. Upeslācis, māc. I. Gaide, māc. J. Cālītis, Dr. E. Žubeckis, J. Mežaks, A. Mežaka, mācītāji A. Briedis un Ā. Čops un archibīskaps A. Lūsis.
Foto: J. Ligers

Otavas salidojums lielajā presē

Otavas laikrakstā Journal jau 15. novembrī parādījās ziņojums, ka 18. novembrī no visas Kanadas galvaspilsētā pulcēsies latvieši savas valsts dibināšanas 60 gadu atcerē un ka pirms tam Latviešu nacionālā apvienība Kanadā rīko protesta demonstrāciju pret Latvijas okupāciju, kas ir viena no 15 valstīm, kuŗu Pad. savienība okupējusi 1940. gadā. Protestētāji prasot brīvas vēlēšanas Latvijā un politisku pašnoteikšanos.

Pēc demonstrācijas tajā pašā laikā Journal 20. novembŗa izdevumā parādījās foto attēls un Ričarda Dajona gaŗāks raksts — „Latviešu protests pret Pad. savienību. Minēts, ka protestētāji sapulcējušies pie Pad. savienības sūtniecības ēkas, ierodoties vairākos autobusos no dažādām Kanadas pilsētām. „Mēs esam šeit, lai vērstu kanadiešu uzmanību uz visu to, kas tagad notiek padomju okupētajā Latvijā," intervijā izteicies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. „Pirms 60 gadiem mēs deklarējām savu valsti, bet pēc Otrā pasaules kaŗa esam zem padomju režīma." Rakstā minēts, ka 48 gadus vecais Tālivaldis Kronbergs, bankas direktors Toronto, kopā ar vecākiem atstājis Latviju, kad zemē iebrukusi sarkanarmija. Latvieši jau vairāk nekā 2000 gadus dzīvojuši pie Baltijas jūŗas, 1918. gada 18. novembrī proklamējuši savu neatkarību, ko atzinušas pasaules valstis, bet tagad to-

(Turpinājums 17. lp.)

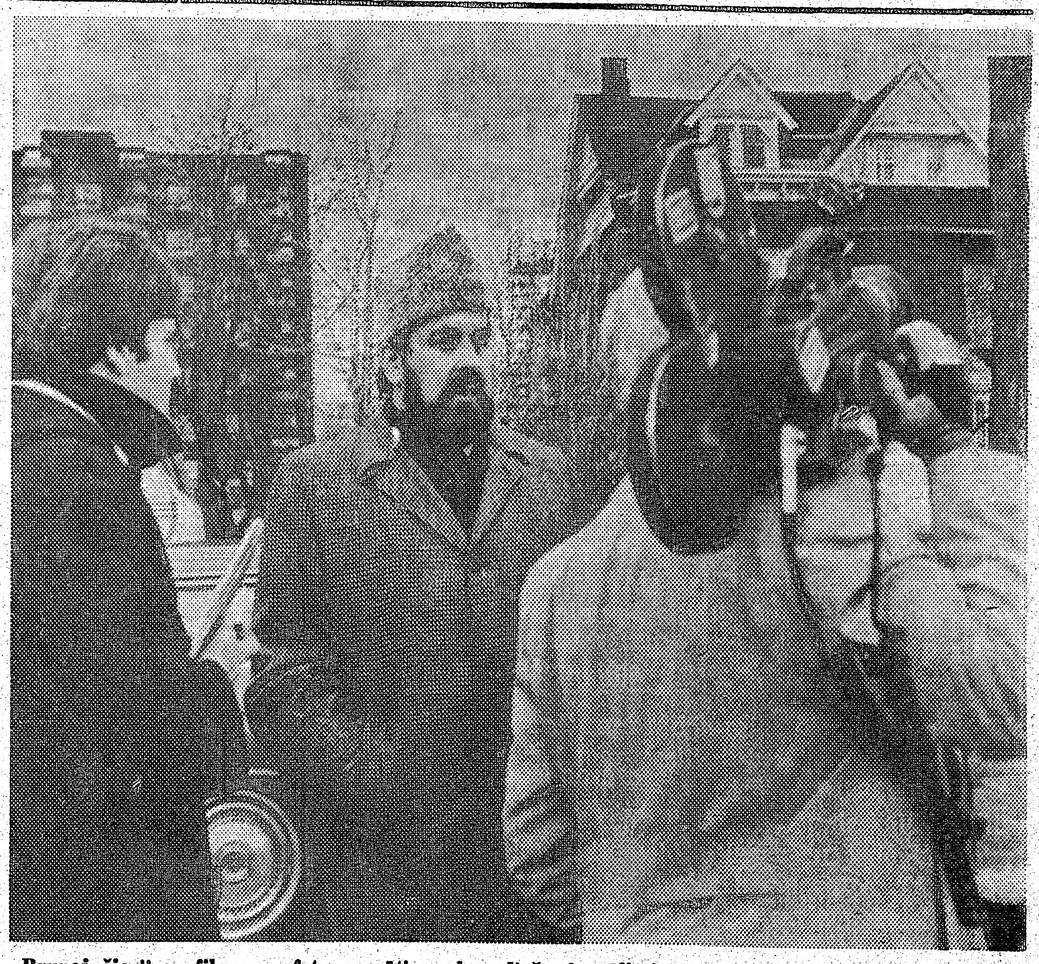

„Bruņojušies" ar filmu un foto aparātiem, kanadiešu furnālisti un televīzijas reportieŗi lielo demonstrāciju laikā Otavā iztaujā LNAK valdes priekšsēdi Tālivaldi Kronbergu (vidū).
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Latvijas diena Sanfrancisko

Latvijas valsts dibināšanas atceres svētki Sanfrancisko bija pulcinājuši 270 apmeklētāju. Svētkus ievadīja abu draudžu kopējais dievkalpojums, piedaloties prāv. A. Ernstsonam, māc. G. Knez - Knezinskim un svētku runu sakot māc. Ed. Putniņam. Svētku aktu ievadot, rīcības komitejas priekšsēdis T. Sīlis uzrunā norādīja, ka šos svētkus nevaram svinēt prieka izpausmē, jo no okupētās Latvijas nāk arvien drūmākas ziņas, ka mūsu tautu cenšas iznīcināt. Iepriecina, ka tautai tēvzemē nav salauzts nacionālais cīņas gars par brīvību un neatkarību. To liecina no okupētās Latvijas jau agrāk izkļuvušie Brūveri, mācītāji Šmits un Grīvāns, kā arī nesen izkļuvušie nacionālpolitiskie cīnītāji Gunārs Rode, Viktors Kalniņš un Helēna Celmiņa. Viņi visi pārliecinoši pauž ieskatu, ka latviešu tautai ir tikai viena alternatīva — cīņa par brīvu, neatkarīgu Latviju.

T. Sīlis uzsvēra, ka brīvās pasaules latviešu pienākums palīdzēt tautai tēvzemē, pamatā liekot skaidru nacionālpolitisku ideoloģiju, nacionālisma un reliģiskās dzīves garīgo spēku, pret kuru okupācijas vara ir bezspēcīga. Apliecinājumu šādai apņēmībai izteica visu kopēji dziedātā Latvijas valsts himna un jaunatnes Piemiņi Latviju un Es tēvu zemei noliecos vārsmu skandējumi. Paziņojumu, ka Tautas balva piešķirta Gunāram Rodem pavadīja ilgstoši aplausi.

Svētku runā Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes vicepriekšsēdis un politiskās nozares vadītājs Dr. Linards Lukss atgādināja, ka svinot Latvijas valsts 60 gadu dibināšanas atceres dienu, vispirms jāgodina tie, kas bija klāt pie Latvijas šūpuļa. Jāapzinās, ka bez karavīru varonības un upuriem arī mēs tagad nebūtu brīvībā. Bet tas mums uzliek arī atbildību par latviešu tautas likteni okupētajā Latvijā. Mēs glabājam cīņās kritušo karavīru cerības, uz mums, trimdā, lielā mērā vērstas arī visas tautas cerības, ka mēs darīsim visu iespējamo savas tautas brīvības labā.

Runātājs plašāk izgaismoja komūnistiskā režīma nejēdzības un postu Latvijā un aicināja katru latvieti izprast un saskatīt tautas traģēdiju, rast sevī pārliecību, ka ikvienam ir iespēja tautai palīdzēt. Mūsu tautai Latvijā cerība labākai nāotnei uav zudusi, un tā tic, ka komūnistiskā vara sabruks. Tikai paši komūnistu partijas biedri, kas Latvijā ir privilēģētā šķira, pauž ieskatu, ka komūnisms pastāvēs mūžīgi. Mums jāpalīdz tautai Latvijā šo garīgo spēku uzturēt, lai tā neieslīgtu bezcerībā. To varam darīt daudzos veidos. Viens no tiem — apgādāt tautu Latvijā ar sistēmatisku informāciju par notikumiem pasaulē un arī pašā Latvijā, par kuru komūnistiskā vara klusē. Ja tikai katrs ciemos braucējs ņemtu līdz rakstīto vārdu „ciema kukulim", tā būtu svētīga gara maize tiem, kas pēc tās alkst. Katram, kas citādi nevar darboties, iespēja kļūt par Brīvības fonda locekli, tā balstot PBLA darbu, kas nedrīkst apsikt līdzekļu trūkuma dēļ.

Patiesība nepatīk varai, kas balstās uz meliem. Tā ir ļoti jūtīga, jo to efektīgi un ar dokumentāriem pierādījumiem nostāda patiesības gaismā. Mēs varam brīvajā pasaulē liecināt par tautas postu, par genosīda politikas lietošanu Latvijā. Iespēju daudz: protesti, vēstules laikrakstos, lekcijas, demonstrācijas u. c. Katra darbība, kas apgaismo Pad. savienības noziedzīgos centienus, ir pūliņu vērta. Mums jāvar, kā sabiedriskās domas priekšā, tā starptautisko likumu ietvaros, uzturēt prasību par brīvu Latviju. To nedrīkstam lūgt kā pabērni, it kā atvainojoties par traucējumu. Šai domai jāskan skaidri, droši, noteikti un nešaubīgi. Šajā darbā neviens nav lieks.

Svētku kaoncertā piedalījās solisti Milda Grimma un Alfreds Grīslis, kā arī Ziemeļkalifornijas latviešu koris diriģentes Vijas Adamovičas vadībā. Koncerts izskanēja pacilātībā, korim dziedot kantāti Tēvijai, solo dziedot Mildai Grimmai; klavieru pavadījumus spēlēja Hugo Štrauss. Svētku izskaņā godināja klātesošās Lidiju Rozenbergu, Valdu Ziemeli un pašlaik slimnīcā esošo Elfrīdu Zīverti, kuras bijušas kā dalībnieces arī Latvijas proklamēšanas aktā Rīgā pirms 60 gadiem. Viņas saņēma sarkanbaltsarkanus ziedus. Ziemeļkalifornijas draudzes priekšnieks A. Reinvalds paziņoja, ka Arvīda un Veras Zariņu stipendija 1000 dol. apmērā piešķirta studentam Imantam Mežaraupam Filadelfijā. Skolas pārzine A. Slaidiņa pasniedza pārbaudījumos iegūtās balvas un atzinības rakstus audzēkņiem.

T. S.

Tik maigs ...tik patīkams

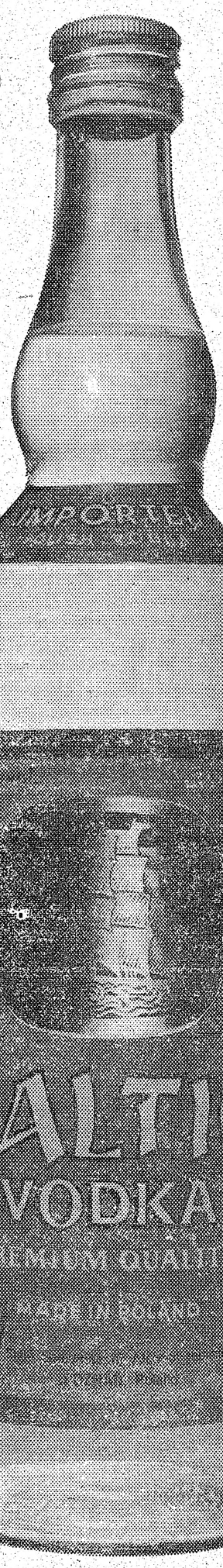

BALTIJAS VODKA IR GATAVOTS NO ĪPAŠI BALTIJAS JŪRAS KRASTOS AUDZĒTIEM KARTUPEĻIEM UN APVIENO VECĀS PASAULES PRASMI AR ŠĀSDIENAS GAUMI.

Pasmaidīšana pašiem par sevi

KLĪVLANDES TEĀTRA KOPAS DIVAS IZRĀDES

Klīvlandes teātŗa kopa izrādīja Artura Rubeņa trīs cēlienu komēdiju Psiholoģijas doktoranda Donāta Puisāna apsievošanās autora režijā. Par kostīmiem bija atbildīga A. Jansone, par dekorācijām M. Strauta un A. Cickovskis. Skatuviskais ietērps, kostīmi un grims bija acij patīkami. Par gaismām gādāja A. Šulcs, par rekvizītēm M. Strauta; skaņu meistars bija E. Grava.

Lugā uzsvērta vidējās paaudzes aušība un latviskās piederības apziņa. Varēja vēlēties mazāk ekspresīvi negātīvu epitetu. Uzvedumā piedalījās Amerikā uzaugušie un skolotie jaunie latvieši. Viņu labā latviešu valodas izruna iepriecināja; dažiem pat bija grūtais uzdevums locīt mēli latgaliešu dialektā. Par lugas saturu autors saka piezīmēs:

„Mūsu jaunā audze, dzimusi un izaugusi svešā vidē, apzinās sevi dziļi latviskus, varēdami paši par sevi pasmieties un arī vērtēt citus cilvēkus pēc viņu spējām. Ar šādu domu veltīju šo vieglo komēdiju mūsu jaunajiem latviešiem."

Visbrīvāk uz skatuves jutās S. Kuģeniece (Ina) un P. Lagzdiņš (Pēteris). Nēģeris Džims likās drusku pārspīlēts savā „zini" (you know) lietošanā. Donāts Puisāns (K. Čečeris) un viņa māte (I. Vaska) lugā parādīja pareizās ģimenes draudzības, siltuma un izticēšanās attieksmes, turpretī tantes Amālijas personā Rubenis ironizēja par studenšu korpor. pārstāvēm, kuŗas pārāk uzsveŗ piederību pie šādām organizācijām, bet īstenībā tām godu nedara. Tanti Amāliju pārliecinoši tēloja K. Ēdelberga. Donāta kautrās un klusās pielūdzējas Dinas lomā redzējām A. Grīnu. Inas vecākus pārliecinoši tēloja M. Strauta un M. Rusmanis. Lugas beigās ieradās Dinas māte (I. Subere), un iznākumā — divi laimīgi pāŗa. Arī Lielkalnu pāris un pati tante Amālija beidzot bija uz īstā ceļa.

Klīvlandes Apvienotās draudzes nama zāle bija apmeklētāju pārpildīta. Izrādi vēl atkārtoja 12. novembrī.

Zaija Kēlere Klīvlandē

Nesaskaņas Varšavas pakta valstīs

Maskavā 22. novembrī pulcējās Varšavas pakta valstu pārstāvji no pakta valstīm — Bulgārijas, Čechoslovakijas, Austrumvācijas, Ungārijas, Polijas un Rumānijas, pieaicinātas bija arī Kuba un Mongolija, lai atjaunotu spiedienu uz NATO samazināt Eiropā stacionētos spēkus. Varšavas pakta galotņu sanāksmē Rumānija atteicās palielināt militāros izdevumus, kā arī atteicās parakstīt kopējo oficiālo paziņojumu, kas prasa nosodīt Izraēlas un Ēģiptes miera sarunas. Rumānija brīdināja Pad. savienību, ka rumāņu karaspēks paklausīs tikai prezidenta Čaučesku pavēlēm, bet ne Varšavas pakta valdībai. Čaučesku 1968. gadā arī atteicās sūtīt savu karaspēku Pad. savienības vadītajā invāzijā Čechoslovakijā. Rumānija satraukusi Maskavu ar savu neatkarīgo ārlietu politiku, lai gan Čaučesku vada stingru komūnistisko režīmu savā valstī. Viņš noraidīja iejaukšanos no ārpuses savas armijas lietās un atteicās palielināt Varšavas alianses budžetu. 28. novembrī rīkotā diplomātiskajā pieņemšanā Bukarestā ieradās tikai trīs Varšavas pakta valstu diplomāti — Čechoslovakijas, Austrumvācijas un Polijas sūtņi. Pad. savienības pārstāvis Bukarestā Grosdenko atstājis Rumānijas galvaspilsētu un aizbraucis uz Maskavu, lai apspriestos ar Kremli sakarā ar vairākām asām nesaskaņām ar Rumāniju.

Latviešu fonda padomes sēde Toronto

Latviešu fonda nākamo Nedēļas nogali nākotnei (NNN) rīkos nākošā gada septembŗa sākumā Montrealā, Darba svētku nedēļas nogalē, kad tur risināsies arī Jaunatnes dziesmu svētki. To nolēma fonda padomes sēdē novembŗa beigās Toronto, sapulcējoties jaunā priekšsēža Dr. Voldemāra Gulēna mājā. Sēdē bez deviņiem padomes locekļiem piedalījās arī līdzšinējais priekšsēdis Jānis Peniķis, financialais padomnieks Ēriks Savickis un revīzijas komisijas loceklis Valdis Liepiņš.

Sēdē amatus sadalīja šādi: priekšsēža vietnieks Uldis Blukis no Ņujorkas, sekretārs Staņislavs Duļevskis (Bostona) kasieris Andris Padegs (Pokipsija), viņa palīgs Torilds Barbins (Klīvlande), fonda dalībnieku lietu kārtotāja Dagnija Staško (St. Endrjūs, N. B.), projektu pieteikumu lietas — Juris Petričeks (Sanfrancisko), projektu pārzine Rita Gāle-Uibo (Ņudžersija), reklāmu — Auseklis Zaķis (Toronto).

Radīja īpašu komisiju pabalstāmo projektu kvalitātes celšanai. Fonda kapitāls sasniedzis 391.000 dol. Nākamgad pabalstos paredz sadalīt 28.000 dol. Komisijā izraudzīja V. Gulēnu, J. Petričeku un R. Gāli-Uibo, kā arī līdzšinējo priekšsēdi J. Peniķi. Termiņu nākamgad atbalstāmo projektu iesniegšanai noteica līdz 28. februārim, tos iesūtot J. Petričekam Sanfrancisko.

Nākamā padomes sēde notiks 10. un 11. februārī Ņujorkā vai tās tuvumā. Fonda dalībnieku maksājumi sūtāmi Dagnijai Staško, P. O. Box 153, St. Andrews, N. B., Canada E0G 2X0.

Ls

18. novembris Rīgā

Rīgā 18. novembrī bijusi pirmās pakāpes milicijas trauksme. Miliču patruļas bijušas gan Brāļu kapos un Meža kapos, gan pie Brīvības pieminekļa, kā arī pie Ļeņina pieminekļa. Rīgas viesnīcas fasādē jau 18. novembŗa rītā bijis iekasīts labi redzams teksts: „sitiet krievus!" 18. novembŗa vakarā grupa latviešu jauniešu no rietumiem apmeklējusi restorānu „Zem ozola zariem" Stučkas ielā. Tas ir restorāns diskotēkas stilā ar vieglo mūziku un deju. Apmeklētāju ļoti daudz (skaits nav minēts). Publika sākusi dziedāt tautasdziesmas, un tad pēkšņi uzsākts dziedāt Dievs, svētī Latviju. Jaunieši drīz pēc tam restorānu atstājuši, tādēļ viņi nezina, vai tur ieradušies milicī vai ne.

PBLA IB

50c. IETAUPIET 50c.

Uzrādot šo kuponu, Jūs saņemsiet atlaidi no regulārās cenas, ja pirksiet vienu mārciņu

Moka, Java vai Brazilijas kafijas

Upper Canada Coffee Works & Tea Mills Inc.
St. Lawrence Market
Dienvidu ēkas apakšstāvā
95 Front Str. E.

atlaides ofere beigsies 1978. g. 16. dec.

50c. 50c.

Mūsu mīļā māmiņa un vecmāmiņa

Marija Upatnieks

dzim. Ārnis,

dzimusi 1883. gada 26. augustā Jaunpiebalgas pag.,
mirusi 1978. gada 14. novembrī Toronto.

Un ja ar tev svešumā jāaiziet bija
Uz lielo un pēdējo dusu,
Tad mūžības sapnī Dievs ieaudīs
Tev dzimtenes mirdzumu klusu.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

meitas, dēls ar vedeklu un mazbērni

KAPTEINIS

Jānis Skroders

dzimis 1893. gada 11. janvārī Cirstu pag., Latvijā,
miris 1978. gada 6. novembrī Madisonā, Ohaijo, ASV.

Audiet mani karogā
sarkanbaltisarkanā . . .
Andrejs Eglītis

Skumst

Herberts Ermansons ar ģimeni Klīvlandē, ASV

Mūžībā aizgājis mūsu mīļotais
ARCH.

Kārlis Arvīds Mantnieks

dzimis 1904. gada 30. septembrī,
miris 1978. gada 26. novembrī.
Izvadīšana 30. novembrī pl. 13 no Rosar bēru namā.

Mūžīgo mieru dodi viņam, Kungs,
Un mūžīgā gaisma lai atspīd viņam!

Par viņu sēro

sieva, māsa ar bērniem un mazbērniem
un radi Austrālijā

Mūsu filistrs
ARCH.

Kārlis Arvīds Mantnieks

dzimis 1904. gada 30. septembrī,
miris 1978. gada 26. novembrī Toronto.

Ja kādu brāli
vest uz kapu klusu . . .

Viņu mīļā piemiņā paturēs

korporācijas Tervetia Toronto kopa

Eduards Freimanis

Laimes diena

Pulkstenim kliedzot, Buncis izlēca no gultas gluži sprigans. Miegs bija bijis viegls, caurausts priecīgiem sapņiem.

Kamēr kafija vārījās, Buncis domāja par savu vasarnīcu. Jumtu viņš bija nobeidzis pagājušo svētdienu. Tas bija gaiši zilā krāsā — līdzīgs debesīm. Lielās debesis pāri pasaulei — tās piederēja visiem. Mazās debesis piederēja viņam vienam; tās varēja sasniegt, pakāpjoties uz trepītēm.

Darbu bija daudz: gan lielu un no tālienes saredzamu, gan sīku, bet āķīgu. Māja vēl jāapmet; jānokrāso istabas, logi un durvis. Steidzīgi sekos melnzemes vešana, laukuma līdzināšana un zāles sēšana. Nu vajadzēs ik pievakari braukt sējumu laistīt, bet tas būs izpriecas darbs. Kaut vēl paspētu pirms Jāņiem uzcelt un nokrāsot žogu! Tad varētu ieaicināt tautiešus uz līgošanu savā desmit pūrvietu lielajā valstībā.

Domāšana aizkavēja, tāpēc brokastis bija jānorij krokodiļa steigā.

Darbā Buncis tomēr ieradās laikus. Pasakot laburītu galvenajai sekretārei, viņš pamanīja smaidu kā ābeles ziedu viņas sejā. Neviens līdzstrādnieks par viņu nesmīnēja: kas gan varēja ar viņu sacensties ātrumā un akurātībā? Varbūt sekretārei smaidiņš paspruka, saskatoties ar sauli logā?

Pēc pusstundas, kas likās sarāvusies kā slieka sausumā, ienāca prezidents. Viņš nāca tieši uz Bunča galdu. Kas viņam būs ko sacīt? Kāds aizrādījums, varbūt pat pārmetums? Bet Buncis nevarēja atcerēties, ka būtu kaut kādi kļūdījies. Ja arī gadījās kāds nieks, viņš to izlaboja ar skudras rūpību.

Buncis piecēlās un jutās sarucis mazāks nekā parasti. To pamanījis, prezidents nespēja savaldīt smaidu.

„Diena spoža kā strauts," viņš iesāka. Nē, dusmīgs viņš nelikās; tad vārdi lēktu no mutes atsperdamies.

Ar labi notēlotu vienaldzību prezidents izvilka no kabatas lielu, dārgu aploksni un pasniedza to Buncim: „Šeit jums sen nopelnīts pārsteigums."

Piecās sekundēs Buncis pārskrēja vēstulei. Nē! Viņš bija paaugstināts! Kļuvis prezidenta vietnieks! Vecais gribot laikus iet pensijā. Atvadīšanās vakars paredzēts pēc divi nedēļām, bet Buncis Jakobīns tūliņ pārņems jaunos pienākumus.

„Ļaušu jums nobeigt iesākto darbu," — prezidents runāja biedriskāk nekā agrāk. Jaunos uzdevumus pārņemsit pamazām — kā jums norādīšu."

„Nu aizkavēsies vasarnīcas nobeigšana," Buncis iedomājās, bet tūlīt padzina šādu prātošanu. „Lai aizkavējas! Kas ir pāris mēnešu pret kāpienu, kas gaidīts desmit gadu! Buncis bija karjēras cilvēks tikpat noteikti kā vērsis ir veģetārietis.

Galvenā sekretāre vairs neslēpa jauno ziņu, kas kā žagata aplidoja iestādi. Pretī stiepās rokas; grūti bija smaidus saņemt un turēties atjautīgam kā jokdarim televizijas izrādē. Diena kļuva smaga, jo iesācējam aizvien draud izkrišana no lomas.

Kad Buncis bija noguris priecāties, viņš atminējās Velgu. Sen viņa nebija rakstījusi. Ik dienas no darba pārnācis, viņš iztirdīja vēstuļu kastes saturu. Tur bija visādi sludinājumi, sākot ar skaistuma līdzekļiem un beidzot ar lauku traktoriem. Buncis šos sludinājumus nīda. Laikam tāpēc, ka papīru kaudzē neatrada Velgas vēstules. Vilšanās dienu no dienas. Reizēm Buncis sasparojās un aizgāja uz deju zālēm, bet tur sastapa tikai šķirtenes, atraitnes un ielu staigules. Jaunās meitenes no vecpuišiem izvairījās.

Lūk! To vakaru Buncim gadījās pārsteigums: pasta kastē bija vēstule no Velgas. Beidzot! Gandrīz nepatika viņam uzradās, aploksni atvērot. Ko viņa varēja rakstīt pēc pusgada klusēšanas? Kaut gan Buncis centās būt mierīgs, viņš lasīja aulekšiem. Velgai beidzot bija izdevies dabūt izceļošanas atļauju no dzimtenes. Iepriekš bijušas raibu raibās grūtības. Daudzkārt licies, ka Buncis jāaizmirst; jādzīvo vientuļnieces dzīve valsts saimniecībā. Bet vakar saņēmusi pavēli, ka trīs dienu laikā viņa varēs izbraukt. Viņai paredzēta nolaišanās lidlaukā pusnaktī. Vai Buncis atbrauks pretī?

Ko nu par to! Buncis brauks dziedādams! Šonakt prieks nogurumu padzīs! Šī būs viņa laimes nakts!

Vēl pulksteņiem bija jānoskaita trīs simti minūšu, līdz gaisa milzenis atvedīs Velgu. Kā sasiet šo laiku īsā mezglā? Savādi ka iepriekš Buncis bija spējis dzīvot bez Velgas ne tikai dienas un nedēļas, bet arī mēnešus un gadus. Ikdienība bija palīdzējusi. Tā ir tāda āžu māte, kas nedomādama iet līdz savam vedējam.

Buncim derdzās bez mērķa brukāt pa ielām. Vēl aplamāk būtu sēdēt kafejnīcā, lai cik kairas būtu apkalpotājas. Nē, Buncim gribējās skriet — kaut ko darīt, gatavoties, uzposties.

Ā! Viņš varēja rezervēt galdiņu Varmatas viesnīcā, kas bija izlutināto ļaužu satikšanās vieta. Ja nebija neā cita ar ko iebraucēju pārsteigt, tad to varēja ar bagātās eļļas pilsētas šlucas smalkumu un šķaidīšanos ar dolariem. Lai Velga jau pirmajā naktī pamana, ka cilvēkus šeit neuzmana kā spiegus. Viņai jāredz, ka šai zemē valda tauta, nevis politiski gliemeži, kas — mīksti un gļotaini — sevi pārdevuši birokratismam.

Bet pavaicājis pulkstenim laiku, Buncis apjēdza, ka nedrīkst vairs klaiņot pa domu tīreļiem. Bija jānomazgā un jānospodrina spēkrati. Jirms veikalus aizslēdz, jānopērk divi duči rožu. Beidzot jāiztīra, jāsakārto sava vecpuiša istaba.

Ja sāka steigšus strādāt, darbi aizskrēja laikam priekšā. Atlikās stunda ko aizpildīt. Gaŗa, gaŗa stunda — kas grauza kā miežu akoti. Nevienas prātīgas domas vairs nevarēja uztvert. Arī grāmatas nelīdzēja. Jo vairāk par laiku domāja, jo lēnāk līda minūtes.

Nezinādams, ko citu darīt, Buncis paķēra vēja virssvārci un spēkrata atslēgas. Braucot ir vieglāk laiku aiztecināt nekā uz vāļas guļot.

Izmetis dažas cilpas pa ielām, Buncis sastapa to līniju, kas veda uz starptautisko lidlauku. Nedomādams viņš pagriezās pa labi. Nu viņš bija uz valsts dzīvāka ceļa; zīmes rādīja, ka nedrīkst braukt lēnāk par četrdesmit piecām jūdzēm stundā. Buncis mēģināja nomierināt savu zirgu, jo laika viņam bija atliku likām.

Nemanot uzplauka atmiņu vizijas. Ideālisma gadi ģimnazijā. — Īsa draudzība ar Anitu Brūveri. Viņa bija dziedātāja, bet Buncim bija kraukļa balss. Tāpēc draudzība izplēnēja. Bet tā nebija ķibele, jo viņš atrada Velgu, savu ģimnazijas mīluli un visa mūža laimi.

Kā elektrizēts Buncis atmodās! Viņa locekļus satracināja šausmas! Viņš krustoja ceļu pretī sarkanajām ugunīm! Spēcīgi viņš uzmina bremzes pedālim! Spēkrati kliegdami sagriezās šķērsām uz ceļa! Tai pašā sekundē Bunča mašīnai purnā ietriecās citi spēkrati.

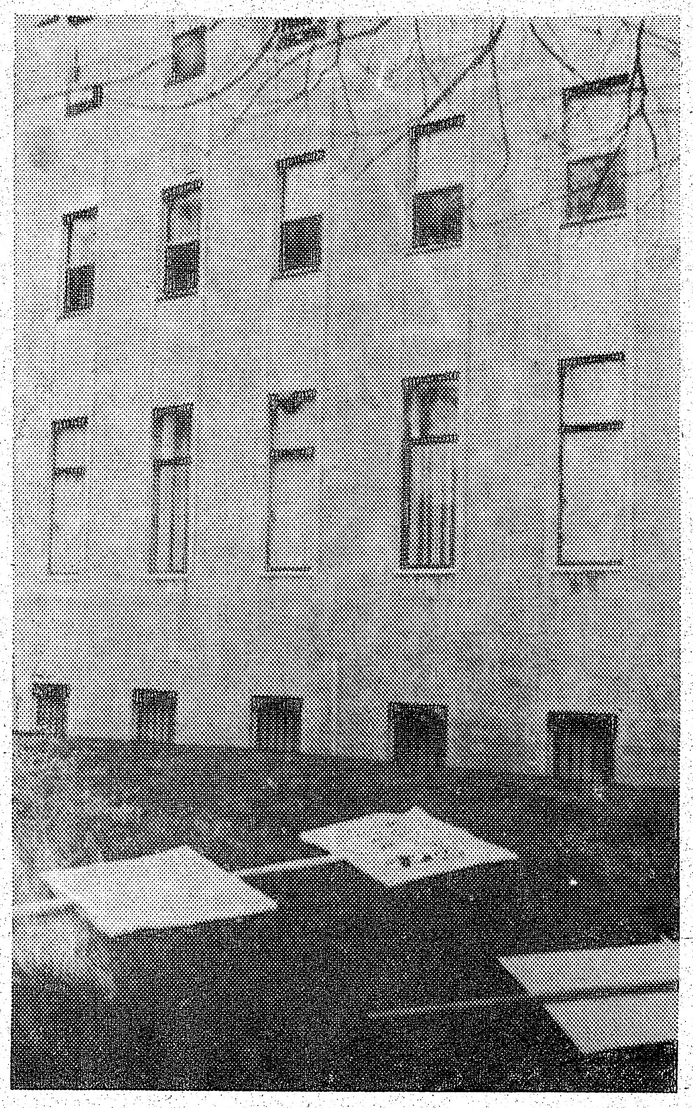

Drūmais Pad. savienības sūtniecības nams Otavā. Tā priekšā zālē gul daži demonstrantu plakāti, kuŗus izveicīgas rokas pārsviedušas pāri dzelzs sētai. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Spara triektais Bunča auto lidoja pa gaisu. Tad iegāzās grāvī un apmeta pāris kūleņu. Bet Buncis tos vairs nemanīja.

„Kas Buncim gadījies, ka nav atbraucis pret.?' Velga brīnījās, apstaigādama lidlauka telpas. „Laikam vēstule bijusi gauša."

Netīši iegājusi kafejnīcā, Velga klausījās radio ziņas. „Šonakt, piecpadsmit minūtes pirms divpadsmitiem, uz piektā lielceļa lidlauka tuvumā nogalināts Buncis Jakobīns."

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

mam... Kā angļi šīs kaujas „izprovocēja", to autors nepasaka. — Tās izprovocēja Golcs. Cēsu kauju fundamentālā jēga bija sakaut igauņu un latviešu karaspēku, lai iznīcinātu stiprāko balstu mūsu Pagaidu valdībai. Ne angļu atbalstītā Igaunijas valdība, ne arī Ziemeļlatvijas brigāde neatzina Niedras valdību. Golca svarīgākais uzdevums bija iznīcināt šo šķērsli. J. Ezergailis saka: „Ģen. Gofs bija atsūtīts nevis, lai mums palīdzētu cīnīties pret lieliniekiem, bet lai Baltijas telpā neļautu organizēties pretlieliniecisķiem spēkiem." Lielāku aplamību grūti iedomāties. Pēc Rīgas atbrīvošanas Baltijas telpā darbojās divas sabiedroto misijas: militārā misija, ar galveno sēdekli Helsinkos un ar nodaļu Liepājā, ko vadīja ģen. Huberts Gofs un otra angļu diplomātiskā misija, ar sēdekli Rīgā, ko vadīja S. G. Talents. Kā padomnieki militārās lietās Talenta misijā darbojās ģen. A. Berts un plkn. H. R. Aleksanders. Kad Gofs sāka savu darbu, slavenā Dzelzs divīzija un Landesvērs bija jau noorganizēti, organizējās tikai latviešu spēki. Ģen. Gofs kavēja vācu spēku augšanu, bet atbalstīja latviešus, tāpat kā viņš atbalstīja igauņus. No J. Ezergaiļa izriet, ka pretlieliniecisķie spēki bijuši tikai vācu. Kādi spēki tad bija latviešiem un igauņiem.

Tālāk J. Ezergailis.. saka: „Niedra kā savas valdības galva bija devis rīkojumu nekādā ziņā neatdot Ieriķu mezglu igauņiem, lai neaizvestu piesavināto mantību no Latvijas..." Vai tad šī mantība bija tik liela un dārga, ka mūsu ziemeļu kaimiņiem bija jākļūst par tik lieliem laupītājiem? Ja jau tur kaut kādu mantību sūtījumi notika, vai tie nebija vajadzīgi mūsu Ziemeļlatvijas brigādei? Kā vācieši tika Ieriķu stacijā un kāpēc viņi to uzspridzināja, to J. Ezergailis nepaskaidro.

Jau pēc Rīgas ieņemšanas un bolševiku straujās atkāpšanās otru fronti izveidoja austrumos. Šo darbu galvenokārt veica igauņi kopā ar Zemitāna vienībām, aizpildot robus ar partizānu komandām un vājiem lietuviešu spēkiem dienvidos.. Pēc Rīgas ieņemšanas divas Landesvēra vienības pēkšņi parādījās igauņu un latviešu aizmugurē, okupējot arī Ieriķus. Tā bija apzināti plānota provokācija pret igauņu un latviešu spēkiem, lai pretotos divu tautu patstāvības cientieniem. Vācu vienības pārrauca igauņu bruņoto vilcienu kustību un līdz ar to arī tur stacionēto vienību apgādi. Vai tas bija vajadzīgs ciņai pret lieliniekiem? Vācu spēku koncentrācijai Vidzemes vidienē bija daudz tālejošāki politiskie motīvi.

Tikai Cēsu kauju iznākums ļāva mūsu Pagaidu valdībai atgriezties Rīgā. Pavisam viegli šo kauju iznākums varēja būt savādāks: tad nebūtu bijis ne brīvās Igaunijas, nedz arī Latvijas. Pār mums valdītu vācieši. A. Niedra daudz nebūtu varējis palīdzēt.

T. Puisāns Toronto

CIK ĪSA GAN IR ATMIŅA!

Kad iebraucām pirms 30 gadiem Kanadā un Savienotajās Valstīs, mēs brīnījāmies, ka vietējie iedzīvotāji neticēja mūsu stāstiem par komūnistu vardarbībām un netaisnību. To mēs vēl varējām attaisnot, jo, demokratiskā brīvībā augušiem, tiem trūka pieredzes, kas bija mums — iebraucējiem.

Šķiet, ka 30 gadu laikā dažiem no mums ir iestājies atmiņas vājums. No dzimtenes apspiestības brīvībā izkļuvušie tautieši liecina, ka komūnisma slogs vēl smagāk nospiež tautu, un tomēr, daži prominenti tautieši, šķiet, dzīvo kādās rožainās illūzijās.

Kad valstssvētku aktā LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs brīdināja, ka KGB iedzītais ķīlis draud mūs sašķelt, un māc. J. Šmits dedzīgie vārdi katram sirdī iešķīla patriotisma dzirksti, tad skaļie aplausi un piecelšanās kājās, izņemot dažas zināmas personas, liecināja, ka mēs gribam būt vienoti. Šim sajūsmas vilnim auksta ūdens šalti uzgāza mūsu cienījamā konsula vārdi, ka... „Latvijā nav komūnistu. Ir varbūt tikai komūnistu kalpi."

Vai šie paši komūnistu kalpi nebija tie, kas centās un pārcentās visu deportāciju un pavēļu īstenošanā? Vai viņi nebija tie, no kuŗiem bēgot mēs centāmies glābt savu dzīvību? Un ja šie paši „kalpi" iegūst sev palīgos mūsmājas „kalpiņus", vai tad mums vairs nav drosmes saukt lietas īstā vārdā?

Ar laipošanu mēs tautai nepalīdzēsim. Ja kāds ir uzņēmies būt mūsu redzamākais pārstāvis, mēs sagaidām, ka tas atbalstīs LNAK skaidro nostāju, nevis lieks muguru „kalpiņu" priekšā.

Trimdiniece Toronto

RELIĢISKĀ DZĪVE

Kristietis un dzīve

Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaisma.

Jāņa ev. 1, 4

Kad cilvēkam nav ikdienas rūpju, tas sāk filozofēt par dzīves jēgu un bieži to arī apšauba.

Kristus, turpretim, māca, ka dzīve un dzīvība ir viena no lielākajām Dieva dāvanām. Katra Jēzus sastapšanās ar cilvēkiem no jauna rāda, ka Viņš cilvēkus no dzīves nevis atbrīvo, bet tai piesaista. Fiziski un garīgi slimos Viņš dziedina, maldīgos un grimušos Viņš paceļ un atgriež uz pareiza ceļa, nespēcīgos un šaubīgos iedrošina un stiprina. Pie tam Kristus mērķis nav dot cilvēkam iespēju tikai veģetēt, bet — dzīvot.

Dzīvot Kristum nozīmē mīlēt. Šie divi jēdzieni pie Viņa saplūst vienā. Mīlestība ir zelta laipa no Dieva uz cilvēka sirdi — un no cilvēka uz cilvēku. Mīlestībā bagātais dzīvību atzīst tāpēc par Dieva dāvanu, kuŗā tam jādalās ar savu tuvāko, ko tas nedrīkst patērēt viens. Cilvēks nav radīts, lai dzīvotu vientulībā, bet kopībā — ģimenē, tautā, sabiedrībā. Cilvēks cilvēkam ir nepieciešams, jo nav cilvēka, kas varētu iztikt bez mīlestības. Cilvēka kristīgums var izpausties tikai sabiedrībā, tas ir, cilvēka attieksmēs ar citiem cilvēkiem. Cilvēks, kas no citiem atraujas un meklē tikai vientulību, ir vai nu egoists vai arī nes savā dvēselē kādu brūci, kas prasa dziedināšanu.

Pāri kristieša dzīvei ir krusts. Mēs katrs sev nesam līdz kādu sāpi. Mūs sāpina, un arī mēs sāpinām citus — gan apzināti, gan neapzināti. Kristieša iezīme ir — savu krustu nest ar pacietību un priecīgu seju. Kādreiz hernhūtisma ietekmē mūsu draudzēs daudz runāja un dziedāja par asarām. Vēl tagad Dziesmu grāmatā ir daudz tā laika dziesmu. Kristieša mērauklа ir tā, kā kristietis savu krustu nes. Kristīga cilvēka pazīšanās zīme nav drūma seja, īgni sakniebtas lūpas un asaras, bet izlīdzinātība, gaišs miers un — smaids. Ir tas, ko nesam savās acīs, ir tas, ko ar savu mīlestību spējam uzburt savā tuvākā sejā.

Kristietis zina, ka viņu gaida mūžība. Bet kristietis nedzīvo tikai šajās mūžības gaidās. Kristietis dzīvo laikā un telpā un zina, ka arī šajā laikā un telpā ir Dievs.

Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaisma.

Arturs Voitkus

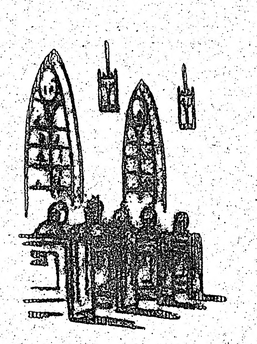

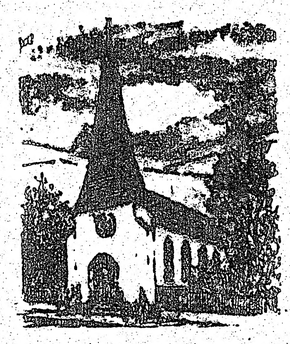

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Gr., Toronto M4V 1J6, Ont., tālr. 766-5525. S. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc: I. Gaides runas stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10 — 12.30, trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.

3. decembrī pl. 11 1. adventa svētdienas dievkalpojums.

9. decembrī (sestdienā) pl. 19 Garīgs koncerts draudzes jubilejas ieskaņai.

10. decembrī p. 11 2. adventa svētdiena — draudzes 30 gadu pastāvēšanas pateicības dievkalpojums. Mācītāji viesi. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

17. decembrī pl. 11 3. adventa svētdienas dievkalpjums — dziesmas un lasījumi. Pēc dievkalpojuma draudzes bērnu eglīte svētdienas skolas izkārtojumā.

24. decembrī pl. 16 un 18 SVĒTVAKARA dievkalpojumi. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un māc. L. Gaide. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1583, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 481-5748 mājām, 8 Rolland Road. Toronto, Ont. M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā: trešdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 20, bet ceturtdienās no pl. 10. — 12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

3. decembrī pl. 13 dievkalpojums angļu valodā. Pl. 14 jaunāko jauniešu grupa; pl. 15 1. adventa svētdienas dievkalp. ar jauniešu garīgās mūzikas koncertu.

10. decembrī pl. 11 2. adventa svētdienas dievkalpojums.

17. decembrī pl.15 3. adventa svētdienas dievkalpojums un bērnu eglīte. Jaunāko jauniešu grupa plkst. 14.

24. decembrī pl. 19 4. adventa svētdiena — SVĒTVAKARA dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī pl 10.30 Ziemas svētku dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., T., M4B 3C8, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

3. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

10. decembrī pl. 13 adventa dievkalpojums un svētdienas skola.

17. decembrī pl. 15 bērnu eglītes dievkalpojums baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 17 Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums. Dievkalpojumā dziedās draudzes vīru ansamblis.

25. decembrī pl. 13.30 Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

31. decembrī pl. 17 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. E. Kokins, 100 Sunnyside Ave. tālr. 532-9456. Toronto katoļu viesības dievkalpojumi notiek Kristus Angšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 18.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

3. decembrī pl. 16 1. adventa dievkalpojums un svētdienas skola, bībeles klase. Pl. 17 dāmu komitejas Ziemas svētku tirdziņš.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

2. decembrī pl. 19 draudzes bazārs United Church Rosedale/Terrebonne — sabiedriskajās telpās.

3. decembrī pl. 11 draudzes namā, 3438 Rosedale Ave. Adventa ieskaņu svētbrīdis un draudzības stunda.

OTAVA

Māc. E. Lango, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

26. novembrī pl. 14 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Latviešu misijas
radio raidījums
„BRITIŅS AR DIEVU"
nepārtraukti 23. gada gājumā
Katru svētdienas rītu no
plkst. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis,
106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4216

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 8.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 68. stac.
109 Huntly Str., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta.
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.7
24 stundas. Tel. 889-3126.

Mūsu mīļais radinieks

Valentīns Mežulis

pievienojies sentēvu pulkiem 1978. gada 5. novembrī.

Paglabāts Grand Rapidu kapu kalniņā (ASV).

Tuvu nācis saules riets
Kad vēl vakars šķitās tālu.

Vieglas smiltis mūsu cilts savietim

Mežuļu dzimta Kanadā un dzimtenē un Linges dzimta Zviedrijā

Mans mīļais brālis

Vidvuds Niedra

aizsaukts mūžībā 1978. gada 12. novembrī.

Per aspera ad astra

Dziļās sērās

māsa ar ģimeni

Latvijas valstssvētku svinības Kaŗa invalidu namā Vācijā

Latviešu kaŗa invalidu apvienības centrālā valde ar Memingenas nodaļas valdi visus novembŗa tradicionālos svētkus šoreiz apvienoja ar Latvijas valsts neatkarības proklamēšanas 60 gadu atceres svinībām 11. novembrī Auciemā. Pie Invalidu nama augstā mastā plīvoja Latvijas valsts karogs. Svētku viesu starpā bija daudz jauniešu. Latviešu kaŗa invalidu centrālās valdes priekšsēdis Gutbergs, apsveikdams svētku dalībniekus, aicināja ar klusuma brīdi godināt kritušo cīnītāju piemiņu.

Mācītājs E. E. Rozītis svētrunā minēja latviešu tautas sapņa īstenošanos pirms 60 gadiem 18. novembrī, kas saistīts ar cerībām atgūt zaudēto valsti. Šo cerību nedrīkstam zaudēt, jo uz Dievu var paļauties arī tad, kad visas cerības šķiet zudušas.

Agronoms J. Daģis svētku runā pakavējās pie Latvijas neatkarības laika politiskiem, saimnieciskiem un kultūrāliem sasniegumiem un apgaismoja apstākļus okupētajā Latvijā, kur okupācijas vara cenšas mūsu tautu iznīcināt.

Svinību programmas mākslinieciskio daļu kuplināja operas solists Boriss Piekalnītis, nodziedot latviešu komponistu darbus un tautasdziesmu sabalsojumus. Kā dziļi sirsnīga lūgsana skanēja Norviļa Aglona. Repertuārs bija jau izskanējis, bet dziedonim vēl vajadzēja dot piedevas. Gutbergs pasniedza dziedonim LKIA Atzinības rakstu par viņa mākslinieciskiem sniegumiem sarīkojumos un piestiprināja pie viņa svārku atloka LKIA krūšu nozīmi.

Saviesīgajā vakarā, Mārtiņu ballē, par mūziku gādāja kaŗa invalids V. Billis.

I. Blaževics

Briva ...

(Turpinājums no 5. lp.)

pateicās ar ziedu velti. Programmā bija P. Barisona, E. Melngaiļa, J. Norviļa, I. Saksa un J. Vītola oriģinālās un tautas dziesmas. Koncerts izskanēja ar J. Vītola Gaismas pili.

Aktā un koncertā bija ieradušies ap 300 apmeklētāju. Pēc koncerta sākās saviesīgais vakars ar Runču deju mūziku. 18. novembŗa sarīkojumu kārtoja Hamiltonas latviešu biedrība, jaunatnes pulciņš un DV Hamiltonas nodaļa ar atbildīgo rīkotāju HLB priekšnieku Vili Ozolu.

J. G.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja picturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETUKĀS MĀKSLAS IZSTRĀDAJUMI
ZELTKAĻA A. GŪGANA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
407 Cherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

JAUNA LATVIEŠU SKAŅU PLATE
TAI KLUSAI STUNDAI DZIEDU . . .
Skaidrīte Līduma-Hildebrante dzied latviešu komponistu dziesmas. Pirmā pusē ir dziesmas, kas pieder dvēselei — par zvaigznēm, laimi un mīlestību. Otrā pusē ir sirds dziesmas par mūsu dzimteni, par paradīzi vienu, kur Rīga dimd.
Cena $8.00 plūs $0.50 piesūtīšana. Pasūtinot no zemāk minētās adreses pensionāriem $1.00 atlaide.
A. Hildebrants
6078 S. Fairmount
Jonesboro, Ind. 46938, U.S.A.
Skaņu plate dabūjama arī DV grāmatnīcā Toronto.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-6911
Lielā izvēlē lietas un zintētiskas vilnas dziias, vietējās un ārzemju; aužamās dziias, vilnas dziparī. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Vēlos pirkt lietotas 60"
aužamās stelles.
Zvanīt pēc pl. 18 251-7762.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
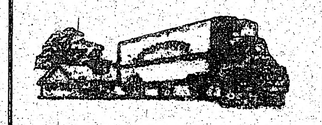
BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Meklēju
Kristapu Eltermani
un Mārtiņu Žaubri.
Ja kāds par viņiem kaut ko zinātu, lūdzu rakstīt:
Z. Zeičšs,
13323 Kornblum,
Hawthorne, Calif. 90250
U.S.A.

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ
TELPAS
491 College St., Toronto
sarīkojumiem - viesībām
kāj viesību gaidās
Tel. 922-2931

IZNĀCIS 24. NUMURS - PLAŠS SATURS, BAGĀTĪGI ILUSTRĒTS
AA ŽURNĀLS
Brīvībai *Kultūrai* *Informācijai*
Izdod Amerikas Latviešu Apvienība
Iekšējās Informācijas birojs
Ilmārs Bergmanis biroja vadītājs
Iznāk četras reizes gadā
Redakcijas vadītājs Jānis Blumbergs
Rediģē Alīda Cīrule
Abonēšanas maksa: 3 burtnīcas $7.50
6 burtnīcas $14.-
Atsevišķa burtnīca $3.-
Sludinājumu likmes pieprasīt pie redakcijas vadītāja
Žurnāla pasūtinājumu lūdzam adresēt: American Latvian Association, Inc.
P. O. Box 432
Rockville, Maryland 20850

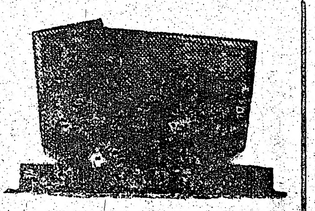
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

Otavas . . .

(Turpinājums no 11. lp.)

iznīcinājusi Pad. savienība. T. Kronbergs apsūdzējis okupantus arī par genosīdu, kādu Latvijā turpina Pad. savienība. Tagad Latvijā pašu latviešu drīz būs mazākumā. „Tāpēc mēs esam šeit, lai to atgādinātu," interviju nobeidzis T. Kronbergs.

Laikraksta ziņotājs raksta, ka demonstrācija pie padomju sūtniecības nama ilgusi trīs stundas. Šinī laikā no sūtniecības sētas izbraukusi tikai viena padomju diplomātu mašīna, kuras tuvumā demonstranti skaļi izsaukuši savus protestus.

Interviju ar T. Kronbergu pārraidījis arī CBS televīzijas raidītājs 18. novembŗa vakarā, rādot arī vairākas ainas no demonstrācijas. 20. novembrī Karltona universitātes FM radio ziņu pārraidījumā bija žurnālistikas studentes Sandras Bāras intervija ar T. Kronbergu demonstrācijas laikā. Pie Otavas pilsētas valdes nama 18. novembrī plīvoja Latvijas karogs, un pie krītušo varoņu pieminekļa pilsētas centrā nolika vainagu ar Latvijas karoga krāsām. No 25. okt. līdz 25. novembrim Otavas „Museum of Man" vestibilā bija iekārtotas divas vitrīnas ar latviešu tautas tērpiem, ko bija gādājis pats mūzejs ar saviem latviskajiem eksponātiem. Svētku atlikumu rīcības komiteja sadalīja: 300 dol. LNAK, lai palīdzētu segt radušos izdevumus, 150 dol. paredzēja Latviešu nacionālam fondam un 150 dol. Latvijas brīvības fondam.

Otavas pilsētas nama vestibilā no 4. līdz 17. novembrim bija rīkota Latvijas pastmarku un naudas izstāde, ko bija sagatavojis Viesturs Šķidra. Viņa kollekcijā bija visas Latvijas neatkarības laika un arī pirmo okupācijas gadu markas. Laikrakstā Ottawa Journal par šo kollekciju parādījās plašāks apraksts. Viesturam Šķidram bija arī intervija ar CPOH raidījuma „Morning Shaw" programmā. Televīzijā bija redzama arī Latvijas karte un Latvijas laika marku attēli, tāpat Latvijas 5 latu monēta. Komentātors arī pastāstīja, ka Latvija tagad okupēta. Izgatavotie plakāti un Latvijas karte bija Cenša Damberga darbs. Izstāde bija modinājusi vispārēju interesi.

—ls—

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1979. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE CHEVY NOVA - CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00

Piektdienās vēlīkā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu. Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

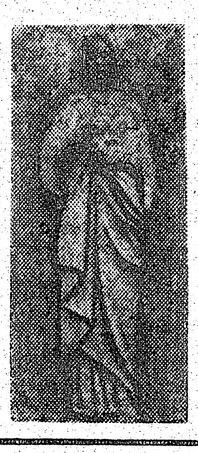

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA

16 Bowden Street,

Toronto, Ont. M4K 2X2

Tel. 466-7580

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

5995 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 226-6950 Willowdale, Ont.

445-5325 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.

SOVEREIGN GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

MEMBERS OF THE CASCADE GROUP

Lūdziet laikrakstu

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 Colleges St., kā arī apiesturvū.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīga, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pienīņš (Royal Jelly) no

ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dawson St., Toronto, Ont. M6H 1G3, tel. 534-0563

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Biroja atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS

16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7929

Biroja atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS

R. Bērziņa mājās

Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS

Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT

Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesi, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā

Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.

3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.5% gadā

Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $2000 min. par 9.5% gadā

Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.

3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.5% gadā

5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.5% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS

1 gada noguldījums $2000 min. par 0.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP

Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI

Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 11.75%.

Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 11.25%.

Atklāta otrā hipotēka par 12.5% gadā.

AIZDEVUMI

Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 12% gadā.

Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 13% gadā.

Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 12% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem.

TEAKWOOD mēbeles

791-2355

Hwy 7

Pārdošana noliktavā

Airport Rd. | Yonge St. | Dom Caster Ave.

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

881-0000

JAUNAS GRĀMATAS

G. Janovskis — Kur sunim vieta, stāsti	$9.50
Anšl. Eglītis — Laimīgie, rom.	$11.00
T. Zeltiņš — Leopolds Maurs atzīstas, rom.	$8.50
Alb. Brīvkalns — Krāsu varā	$11.00
J. Širmanis — Brīnumi, brīnumiņi	$7.00
A. Pļaudis — Akcenti, atm. esejas	$9.80
Archīvs XVIII — mūzika	$10.00
P. Ērmanis — Izkaisītie dzejoļi	$8.00
Alberts Galiņš—Zem atvērtām debesīm, dz.	$4.40
U. Rūtiņa — Vēl tā gribjjās dzīvot	$7.00
J. Babre — Meditācija naktī, dzejoļi	$6.00
V. Mežezers—Sirds,ko dziļi iemīlēja, dz.	$6.50
Andr. Niedra — Mana bērnība un mani puikas gadi	$10.00
L. Āboliņa — Latviskas jaundejas	$9.50
G. Janovskis — Un kas par to, rom.	$9.50
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.	$9.00
E. Malpass — Septiņos norīta pasaule vēl kārtībā, rom.	$8.00
Laiks, telpa, ļaudis III daļa	$26.00
L. Alberings un E. Līcis — Rūjiena	$20.00
E. Dambergs — Elmer's Parry Sound - karik.	$2.50
Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00
Z. Sarma — Kolimas piezīmes	$3.00
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ

123 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $30.00

☐ 6 mēnešiem $16.00

☐ 3 mēnešiem $ 8.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

Baltiešu volejbola un basket bola sacīkstēs Toronto Latvijas karogu nesa Juris Daiga no Či kagas. Pa labi Ilze Ezergaile, kreisajā pusē Ināra Lūse. Foto: J. Liģers

Baltiešu vienību sacensības

Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācija bija savā sacīkšu plānā iecerējusi atzīmēt Latvijas, Lietuvas un Igaunijas 60 gadu dibināšanas atceri ar izlašu vienību sacensībām volejbolā un basketbolā pieaugušo un jaunatnes vienībām. Sacīkšu rīkošanu bija uzņēmusies Latviešu sporta apvienība Kanadā. Tās risinājās 11. un 12. novembrī Toronto. Pirmajā dienā notika volejbola sastādīto vienību spēles, kurās piedalījās latvieši un lietuvieši ar vīriešu, sieviešu, zēnu un meiteņu komandām, bet igauņi ar vīriešu, zēnu un meiteņu komandām. Otrā dienā risinājās basketbola sacīkstes. Izrādījās, ka igauņiem nav vienības. Sacīkstēs tkās latviešu un lietuviešu vīriešu un jaunatnes basketbola izlases.

LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis aicināja LNAK valdes priekšsēdi T. Kronbergu sacīkstes atklāt. Sportistu parādi vadīja bijušais Kanadas meistars svaru celšanā Alfreds Kārkliņš. Lietuvieši un igauņi bija sagatavojuši nelielu programmu. Piedalījās A. Tīdus igauņu vingrotāju grupa ar trim dažādiem vingrojumiem un lietuviešu tautas deju grupa ar vairākām tautas dejām.

Vīriešu volejbolā igauņi samērā viegli uzvarēja lietuviešus ar 15 — 13 un 15 — 6. Nākošā spēlē lietuvieši spēlēja ar latviešu izlasi. Ja pirmā setā latvieši guva vieglu uzvaru ar 15 — 9, tad otrā setā, spēlējot citā sastāvā, ritēja vienlīdzīga cīņa, un latviešu vienība uzvarēja ar 17 — 15. Spēle pret igauņu vienību bija smagāka: pirmais sets beidzās latviešu labā ar 15 — 8, bet otrs ar 15 — 13. Finālā latviešu izlase uzvarēja igauņus ar 17 — 15 un 15 — 7.

Sieviešu volejbolā latvietes un lietuvietes spēlēja 5 setus, lai izšķirtu uzvarētāju. Pirmā setā uzvarēja latvietes ar 15 — 7, bet otrā setā ar rezultātu 14 — 11 nespēja iegūt uzvaras punktu un zaudēja ar 14 — 16. Trešā setā latvietes veda uz brīdi ar 9 — 5 un bija vēl vadībā, sasniedzot 12 — 9, bet zaudēja setu ar 12 — 15. Saistoša sacensība ritēja arī ceturtā setā, kurā beidzot uzvara izšķīrās latviešu labā ar 15 — 13. Pēdējā setā dominēja latvietes un uzvarēja samērā viegli ar 15 — 5, iegūstot pirmo vietu.

Jaunatnes (vīr.) grupā latviešu izlase priekšspēlēs bez grūtībām uzvarēja lietuviešus ar 15 — 7 un 15 — 2, igauņus ar 15 — 3 un 15 — 8. Igauņi uzvarēja lietuviešus ar 15 — 2 un 15 — 5. Finālā latviešu jaunatne uzvarēja igauņus ar 15 — 4 un 15 — 4. Jaunatnes (siev.) grupā lietuvietes uzvarēja igaunietes ar 15 — 2 un 15 — 1; latvietes uzvarēja igaunietes ar 15 — 4 un 15 — 3. Pirmā tikšanās ar lietuvietēm beidzās ar dalītiem uzvaras setiem: pirmo setu uzvarēja lietuvietes ar 15 — 7, bet otro latviešu meitenes ar 16 — 14. Finālā latviešu vienība zaudēja lietuvietēm ar 10 — 15 un 7 — 15, paliekot otrā vietā.

Vīriešu vienību vadīja O. Kurcigs, zēnu V. Skujiņš, sieviešu vienību A. Ciemgalis, meiteņu — A. Ciemgalis ar V. Tumu.

Vīriešu basketbolā pret lietuviešiem latvieši jau no paša sākuma pārņēma vadību un uzvarēja ar 98 — 87. Jaunatnes basketbolā pirmais puslaiks beidzās latviešu zēnu labā ar 46 — 38, bet spēles pēdējās divās minūtēs uztraukumā zaudēja vairākas piespēles, izpelnījās sodus un tiesneša svilpei atskanot bija zaudējuši ar 78 — 85.

Uzvarētājiem medaļas, kas bija izgatavotas Baltijas valstu 60 gadu dibināšanas atcerei pēc V. Tetera zīmējuma, pasniedza A. Tīcmanis, T. Kronbergs un Ž. Zentiņš. Pieminas medaļas saņēma arī lietuviešu sporta dzīves vadītājs, igauņu pārstāvis, vienību vadītāji, otro vietu ieguvēju vienību kapteiņi un volejbola nozares vadītājs M. Lorbergs un basketbola nozares vadītājs J. Daugavietis.

Ž. Zentiņš

Izcils . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

Par iecerētā Toronto latviešu centra pēdējām aktualitātēm informēja V. Miklašēvics un A. Rāviņš. Vēl līdz šim nav izkārtots pērkamā objekta — kredītsabiedrību ūnijas nama pārzonēšanas jautājums, kas saistīts ar pirkšanas līgumu. Pašreiz termiņi pagarināti. Cerams, ka konkrētas atbildes saņems novembŗa beigās, vai decembrī. Līdz tam pašam laikam centra organizēšanas komiteja cer saņemt arī pozitīvu atbildi savam pieprasījumam līdzekļu piešķiršanai no Vintario loterijas. Turpinot līdzekļu vākšanu, apmeklēti 570 latvieši, no kuŗiem atsaucīgi bijuši 380, kas ir 66%. Pašreizējie līdzekļi kopā ar solījumiem sastāda 470.000 dol., ko vairums sēdes dalībnieku uzskatīja par nepietiekošu, lai praktiski attaisnotu iecerēto pusotra miljona darījumu. Kā zināms, LNAK valde jau idejas sākumā kā pirmā centru atbalstīja ar 3000 dol. un atbalsta to arī morāli, bet tagad, apstākļiem sarežģījoties, atzina, ka vēlama kopēja apspriede ar centra vadību patiesā stāvokļa noskaidrošanai un konkrētu lēmumu pieņemšanai.

R. Norītis

Plašā izvēlē

latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRIDS JURSEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY

1428A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-6183

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. **Īpašnieks K. KEDZIERSKI**

Crest Motors Custom Service

labo visāda veida automašīnas. 253 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant), tel. 485 5537. Sestd. darbojas līdz 12.

S. Miķelsons, latviešu uzņ.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIETPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

1302 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

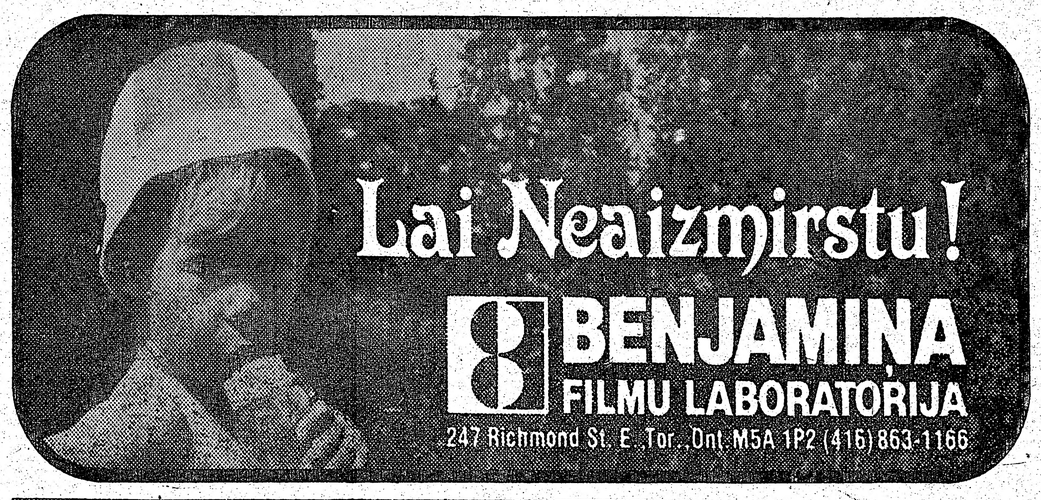

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir arī veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

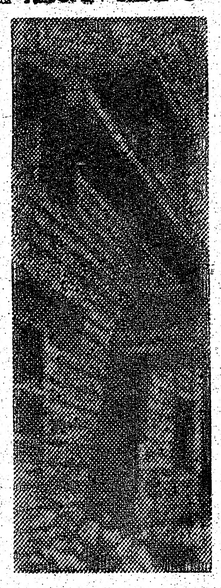

2) Instalācijas un apkures izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīmē
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 536-9887

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlēcu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Oriet Dior rāmji
Speciālitāte — dubultdēču brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tricsot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss., Ms. .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.—
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....

SKYLINE
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA
Ilmārs Jankovskis
Realtor

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

TLTA ģimnazijas 25 gadu atceres sarīkojumā satikās pirmā izlaiduma absolventi. Attēlā no kreisās: Varis Upeslācis, Edvīns Kalniņš, Guna Simanovska, Olga Pētersone-Grīķe, Ināra Grava-Ezera, Guntis Ezers un Jānis Šebrants. Foto: J. Ligers

Tālajos austrumos . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

mu Kambodijā. Pēdējās pusē nostājusies Ķīna. Hanojas mērķis ir nodrošināt kontroli pār visu Indoķīnu. Tas būs nopietns pārbaudījums Pad. savienības un arī Ķīnas prestižam un spēkiem. Šai trešajā Indoķīnas karā ne Pekinga, ne Maskava neļaušot saviem aizstāvamajiem zaudēt, jo tādā gadījumā tas smagi ietekmētu viņu pašu prestižu. Kopš šī gada maija Huā un Tengs, laužot līdzšinējo Ķīnas izolācijas politiku, apceļojuši daudzas valstis Eiropā un Āzijā, lai iegūtu sev jaunus sabiedrotos un diskriminētu Maskavu.

Ķīnas un Japānas draudzības līgumā Kremlis saskata briesmas Ķīnas ātrā technoloģiskā un rūpniecības attīstībā. Ņemot vērā, ka ASV parakstīs savstarpēju palīdzības līgumu ar Japānu, aizdomas kļūst vēl nopietnākas. Jāatceras, ka pēc pastāvošajiem līgumiem Japānai pat nav savi militārie spēki. Tas liecina, ka Japānas apbruņošana ir tikai laika jautājums. Ar Kārtera ziņu zināmas NATO valstis jau sākušas nozīmīgu ieroču piegādi Pekingai. Ar Indoķīnas gambitu Pad. savienība cenšas radīt izejas bazi Ķīnas ielenkšanai no dienvidiem. Šis gambits sākās ar Maskavā parakstīto Pad. savienības un Vietnamas savstarpējās palīdzības līgumu. Lai visi labie gari stāv Kārteram klāt, izvēloties pareizo nostāju šajā globālajā komūnistu milžu konfrontācijā! No šīs konfrontācijas drupām kādā dienā varbūt uzziedēs patiesa brīvība un demokratija.

Aleksandrs Ķegumnieks

Jau 524 biedri

DV Toronto nodaļas valde savā 26. novembŗa sēdē DV namā priekšsēža Z. Akota vadībā īpašu vērību veltīja DV nama uzlabošanas iecerēm. Atvēlēja līdzekļus nepieciešamajiem izdevumiem. Nama komitejas un sarīkojumu daļas vadītājs V. Kalniņš ziņoja par aizvadītajiem un turpmākajiem sarīkojumiem.

Nodaļas biedru un ievesto viesu gadskārtējais Ziemsvētku eglītes vakars 16. decembrī pl. 19 DV namā ar māc. J. Cālīša vadītu svētbrīdi un pašapdāvināšanos. Jaungada sagaidīšanas sarīkojums 31. decembrī pl. 20 DV namā. Ieeja 10 dol. Nodaļas tautas deju kopa Daugaviņa tai pašā laikā nama otrā stāvā (klubā) arī rīkos Jaungada sagaidīšanu. Vanadžu kopas prce Margrieta Dumpe informēja par kopas rīkojamo bērnu eglīti 17. decembrī. Aprūpes daļas vadītājs V. Jostiņš ziņoja par svētku ziedojumu vākšanas akciju. Uzņēma 11 jaunus biedrus, no kuŗiem 8 jaunieši. Kā norādīja biedrzinis J. Veckers, nodaļā pašreiz 524 biedri. Sekretārs N. Braslinš savukārt informēja par dzīves gadu jubilāriem: Kārlim Blumbergam 16. novembrī piepildījās 70 gadi, kpt. Kārlim Purmalam 18. novembrī 75 gadi, nodaļas vanadzei Lilijai Tregubenko piepildījās 85 mūža gadi 10. novembrī, Jānim Žukam 29. novembrī 65 gadi, kpt. Aleksandram Augulim 1. decembrī 75 gadi.

Ziemsvētku tirdziņa vadītājs K. Markitants aicināja ikvienu 2. un 3. decembrī DV namā.

O. K.

18. NOVEMBRIS CITTAUTU PRESĒ

Mūsu kaimiņtautu — lietuviešu laikraksts Tevišķes Žiburiai, ģenerāļa Meiņa Elu bija devīgi atzīmējuši Latvijas dibināšanas 60 gadu atceres svētkus Toronto: 17. novembrī rīkoto pieņemšanu Latviešu namā, 18. novembŗa demonstrāciju pie Pad. savienības sūtniecības ēkas Otavā un svinīgo aktu Toronto universitātes aulā. Svinības īsumā bija atzīmējuši arī vietējie kanadiešu laikraksti. Latvijas brīvības komiteja resp. DV Toronto nod. The Toronto Sun 17. novembŗa izdevumā bija ievietojusi lielu samaksātu sludinājumu, kas aizņēma pusi no lappuses, ar attiecīgu tekstu un visu triju okupēto Baltijas valstu kartēm.

GRAND RAPIDI

Sakarā ar Latvijas valsts 60 gadu dibināšanas atceri Latviešu pensionāru biedrība ziedojusi Minsteres latviešu ģimnazijai 50 dol. šai summai kāds pensionārs vēl pievienoja savu 10 dol. ziedojumu.

Latviešu biedrības bazārs pašu namā bija savienots ar teātŗa izrādi — A. Michelsona komēdiju divos cēlienos Sirdsdraugs Kārlis A. Štama režijā; suflieŗe H. Jansone. Tēlotāji: Z. Kornets, R. Kornete, V. Daukste, A. Štams un B. Maine. Par pusdienām gādāja biedrības dāmu komitejas locekles.

Studenšu korporāciju kopā mainījusies vadība. Par seniori darbosies Biruta Taube (Spīdola), viceseniori — Mirdza Jirgensone (Daugaviete), bet sekretāres un kasieres amatu veiks Rasma Šteina (Dzintra).

Advokātu firmā „Annis, Annis and Telman Attorneys of Law" darbā saistījies jaunais latviešu advokāts Kārlis Bušs. Viņa tālrunis darbā: 784-3443. Viņš labprāt pakalpos tautiešiem juridiskās lietās.

Latviešu skolas vecāku padome izraudzīta šādā sastāvā: priekšniece Ilze Runka, vietnieces Laima Veceziediņa un Anna Daukste, kasiere Ausma Ziediņa, padomes locekles — Dzintra Brotza, Marija Felkere, Irēne Medne un Brigita Dārzniece. Revidente Vēra Visocka.

Lāčplēšu dienas sarīkojumu Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes baznīcas telpās ievadīja māc. J. Mednis. Uzrunu teica DV apvienības priekšnieks A. Balodis. Godināja vienīgo klātesošo lāčplēsi R. Marku un klātesošajām lāčplēšu dzīvesbiedrēm A. Laucei un Z. Vēliņai pasniedza ziedus, pieminot arī LKOK P. Hasmani, kas nebija varējis ierasties. Pie seno dienu notikumiem pakavējās Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis, pasniedzot Dr. R. Markum par nopelniem Gaŗezera izveidošanā pateicības rakstu. Dziedāja DV ansamblis Vecie kanaki diriģenta M. Granta vadībā. Iepriekšējā vakarā Latviešu biedrības namā rīkoja Mārtiņu balli, kuŗā dziedāja latv. katoļu dr. sieviešu ansamblis diriģenta M. Granta vadībā. Spēlēja A. Doniņa kapella.

Savu sešdesmito dzimšanas dienu 18. novembrī atzīmēja Viktors Graube. Viņš dzimis 1918. g. 18. novembrī Asūnes pagastā Latgalē. Beidzis tautsaimniecības fakultāti Latvijas universitātē. Strādāja Cēsu virsmežniecībā. Bēgļu laikā Vācijā darbojies par angļu valodas skolotāju Fišbachas nometnē. ASV sācis strādāt tirdzniecības uzņēmumā, vēlāk atveŗot pats savu veikalu, ko vada vēl tagad. Pieder pie korp. Beveronijas. Ģimenē izaudzināti trīs dēli un meita.

V. Z.

Māc. Ā. Čops Sv. Andreja baznīcā Toronto salaulājis Aiju Ritu Mazsīli un Andri Jāni Lagzdiņu. Abi jaunlaulātie rosīgi darbojas latviešu sabiedrībā, daudzas vasaras pavadījuši Sidrabenes nometnē kā nometņotāji un vadītāji. Līgava ir studenšu korp. Gundega locekle, līgavainis pieder pie korp. Fraternitas Lataviensis.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

Bruno Treimaņa gleznu skati Hamiltonas Latviešu biedrības namā no 3. — 5. novembrim rīkoja Hamiltonas latviešu skola kopā ar skautu un gaidu vecāku padomi, pateicībā par bagātīgo devumu materiālo līdzekļu sagādei. Skati atklāja Dr. P. Cakuls, sirsnīgi pateicoties mākslinieka. Ziedus pasniedza latviešu skolas skolnieki, gaidas un skauti, latviešu Kristus draudzes dāmu komitejas priekšniece R. Pavasara un Hamiltonas vanadžu priekšniece N. Pulciņa. Skati bija iekārtojusi A. Robežgruntniece. Bija izstādīta 21 glezna, savāktas no latviešu mājām Hamiltonā un apkārtnē. Tātad pārdošanā nebija nevienas gleznas, bet — ja tā varētu teikt — bija izstādīts šķērsgriezums no B. Treimaņa veikuma — pēdējo divdesmit gadu laikā. B. Treimanis pats stāstīja par savām gleznotāja gaitām. No stāstījuma izrietēja, ka mākslinieks par meistaru kļuvis savas pašas intuicijas dēļ. Latvijas mākslas akadēmijā bijis tikai vienu dienu, kad tur ieradies kā lauku zēns skolas ekskursijā un tur pārnakšņojis vienu nakti.

Gleznotājs pateicās skates rīkotājiem un publikai par atsaucību, pacienājot viesus ar vīnu, sieru un cepumiem.

J. G.

MONTREALA

Latviešu skolā Montrealā, kuŗas pārzinis ir Imants Steprāns, mācās 22 skolēni no 15 ģimenēm. Pamatskolas kursā skolēni sadalīti piecās vecuma grupās, vidusskolas kursā — vienā grupā. Skolas administrātori ir Ilga Štauvere un Imants Freibergs. Mācības notiek piektdienu vakaros no pl. 18.30 līdz 21, katoļu skolā. Skolas darba ietvaros šai mācību gadā organizē arī īpašu grupu nodarbības lietpratēju vadībā. Prof. Vaira Freiberga stāstīs par latviešu tautas pasakām un dainām, Vita Plūme par audumiem, izšuvumiem un tekstīliju apstrādāšanu, P. Agrums par latvju rakstu lietošanu koka un ādas darbos, O. Vīndedzis par metallu apstrādāšanu daiļamatniecībā. Mācību vakaros vecāku sagādāts azaida starpbrīdis, par ko rūpēsies Modra Kraule. Dziedāšanu māca Gunta Dreifelde.

Atim Zeltiņam 11. novembrī apritēja 70 mūža gadi. Viņš visu laiku darbojies DV Montrealas nodaļas valdē, apbalvots ar DV nozīmi zeltā, darbojas arī Tērvetes vienībā, pensionāru apvienībā un citās organizācijās.

Montrealas teātrī izrādīja lugu Paper Wheat. Vienu no galvenajām lomām tēloja Skaidrīte Leja. Mākslas un daiļamatniecības darbu izstādē 34 dalībnieku vidū bija arī četras latvietes: Elza Gaudiņa ar akvareļiem, Vilma Ulmane ar gleznām un keramiku, Lūcija Norvele ar audumiem, sienas segām un spilveniem un Ingrīda Zālīte ar spilveniem un sedziņām.

VANKUVERA

Sasniedzot 99 gadu vecumu, miris Kārlis Bangerskis. Aizgājējs bija ģen. Rūdolfa Bangerska brālis un vecākais no Bangersku dzimtas. Nelaikis atstāj meitu Viju ar ģimeni un mazdēlu Kārli Pelēnu Vankuverā un dēlu Induli un 3 mazbērnus Bostonā. Pēc tuvinieku vēlēšanās pavadītāji ziediem domāto naudu ziedoja Kursas vidusskolai.